

Undervisningsministeriet

Den 16. november 2018

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 26. november 2018

Ungdom

Punkt 1: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet Det Europæiske Solidaritetskorp og om ophævelse af (forordningen om Det Europæiske Solidaritetskorp) og forordning (EU) nr. 375/2014

- KOM(2018)440

- *delvis generel indstilling*

(s. 3)

Punkt 2: Rådsresolution om EU's ungdomsstrategi for 2019-2027

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 11)

Punkt 3: Rådskonklusioner om ungdomsarbejde i relation til migration og flygtninge

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 14)

Punkt 4: EU's ungdomsstrategi 2019-2027 – fra vision til implementering

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 16)

Uddannelse

Punkt 5: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013

(Titel på formandskabets kompromisforslag: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus+": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013)

- KOM(2018)367

- *delvis generel indstilling*

(s. 18)

Punkt 6: Rådshenstilling om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet

(Titel på formandskabets kompromisforslag: Rådshenstilling om fremme af automatisk gensidig

anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet)

- KOM(2018)270

- *vedtagelse*

(s. 31)

Punkt 7: Det europæiske uddannelsesområde 2025 – fra vision til implementering

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 42)

Punkt 1: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet Det Europæiske Solidaritetskors og om ophævelse af (forordningen om Det Europæiske Solidaritetskors) og forordning (EU) nr. 375/2014

- KOM(2018) 440

- vedtagelse

- revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet af 14. september 2018 er markeret med streg i venstre margen.

1. Resumé:

Forslaget til forordning fastlægger anden fase af de retlige rammer for det europæiske solidaritetskors for perioden 2021-2027. Forslaget afløser forordning om den retlige rammer for det europæiske solidaritetskors for perioden 2018-2020.

Forslaget inkorporerer eksisterende programmer, ikke mindst den europæiske volontørtjeneste og initiativet EU-bistandsfrivillige. Forslaget har således humanitær bistand som et nyt indsatsområde via inkorporering af forordningen om oprettelse af det frivillige europæiske kors for humanitær bistand ("initiativet EU-bistandsfrivillige"). Målsætningen er, at det europæiske solidaritetskors skal øge unges og organisationers deltagelse i aktiviteter, der bidrager til at styrke samhørighed og solidaritet i Europa, støtte lokalsamfund og imødegå samfundsmæssigt udfordrende situationer i hele EU, eksempelvis hjælp til at bekæmpe skovbrande eller organisere undervisningsaktiviteter i flygtningelejr.

En vedtagelse af forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser via EU's budget. Kommissionen lægger i forslaget op til et udgiftsniveau på 1,113 mia. euro i 2018 priser for EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2021-2027, svarende til ca. 8,3 mia. kr. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en dansk finansieringsandel på ca. 166 mio. kr. Udgiftsniveauet for det Europæiske Solidaritetskors forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelsen vedrørende forordningen om det Europæiske Solidaritetskors ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, hvor det er regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Regeringen ser overordnet positivt på formålet i forslaget som et bidrag til at fremme solidariteten i EU ved at give europæiske unge på tværs af landegrænser mulighed for mobilitetsophold på enten frivillig eller erhvervs-mæssig basis gennem forskellige solidaritetsaktiviteter. Samtidig finder regeringen, at bekæmpelse af ungdomsledigheden først og fremmest bør løses via nationale reformer på arbejdsmarkedet.

Regeringen fokuserer på, at der fastholdes en klar og tydelig afgrænsning mellem programmets aktiviteter og gældende nationale regler og indsatser på beskæftigelses- og uddannelsesområdet. Regeringens hovedfokus er, at gennemførelse af solidaritetsjobs sker i overensstemmelse med de nationale lovgivnings- eller overenskomst-mæssige rammer i det deltagerland, hvor jobbet udføres. Håndhævelsen heraf vil ske ved de nationale domstole.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 440 den 11. juni 2018 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet Det Europæiske Solidaritetskors og om ophævelse af forordning om fastlæggelse af de retlige rammer for Det Europæiske Solidaritetskors og forordning (EU) nr. 375/2014 om oprettelse af det frivillige europæiske kors for humanitær bistand. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. juni 2018

Forslaget afløser forordning om Det Europæiske Solidaritetskors for perioden 2018-2020.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), særligt artikel 165, stk. 4, artikel 166, stk. 4, og artikel 214, stk. 5. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivnings-procedure i TEUF artikel 294.

3. Formål og indhold

Formålet med programmet er at øge unges og organisationers deltagelse i tilgængelige "solidaritetsaktiviteter." Aktiviteterne skal bidrage til at styrke samhørighed og solidaritet i Europa, støtte lokalsamfund og imødegå samfundsmæssige udfordringer, fx på klima-, miljø- og naturbeskyttelsesområdet, katastrofeforebyggelse, beredskab, social bistand m.m. Som noget nyt er også humanitær bistand medtaget som et indsatsområde via inkorporering af forordningen om oprettelse af det frivillige europæiske korps for humanitær bistand ("initiativet EU-bistandsfrivillige").

Det er ligeledes en målsætning, at programmets aktioner er i overensstemmelse med og supplerer de relevante politikker og programmer på EU-niveau og har sammenhæng til nationale programmer og ordninger. Andre EU-programmer kan også bidrage til målopfyldelsen ved at støtte aktiviteter, der ligger inden for deres område.

Forslagets indholdsmæssige hovedelementer

Forslaget er gældende for perioden 2021-2027 og afløser forordning om Det Europæiske Solidaritetskors for perioden 2018-2020. Forslaget omhandler to indsatsområder og seks nøgleaktioner, budgetrammen for perioden 2021-2027, kriterier for de deltagende lande, enkeltpersoner og organisationer, samt hvilke organer, der skal gennemføre det europæiske solidaritetskors.

Indsatsområder og aktioner

Programmets mål gennemføres under følgende to indsatsområder:

- a) Solidaritetsaktiviteter, der tackler samfundsmæssige udfordringer, og
- b) Solidaritetsaktiviteter i forbindelse med humanitær bistand (Det Frivillige Europæiske Korps for Humanitær Bistand).

Et "solidaritetsprojekt" defineres som en ulønnet solidaritetsaktivitet, der finder sted inden for landegrænserne i en periode på op til 12 måneder, og som udføres af grupper bestående af mindst fem deltagere i det Europæiske Solidaritetskors med det formål at tackle vigtige udfordringer i deres lokalsamfund og samtidig sikre en klar EU-merværdi.

Frivilligt solidaritetsarbejde skal indeholde en lærings- og uddannelseskomponent og erstatter ikke praktikophold eller job, ligestillet ikke med erhvervsarbejde og baseres på en skriftlig aftale om frivilligt arbejde.

Et praktikophold/job skal ligeledes indeholde en lærings- og uddannelseskomponent og skal baseres på en ansættelseskontrakt i overensstemmelse med de nationale lovgivningsmæssige rammer i det deltagerland, hvor jobbet udføres. Håndhævelsen heraf vil ske ved de nationale domstole.

Frivilligt arbejde til støtte for humanitære bistandsaktioner kan kun finde sted i tredjelande, hvor der ikke er internationale eller ikke-internationale væbnede konflikter.

Under kvalitets- og støtteforanstaltninger er der fokus på kvaliteten af solidaritetsophold for både deltagere og deltagende organisationer, dels ved at tilbyde forskellige former for støtte både før, under og efter opholdet og dels ved at udvikle et kvalitetsmærke for de enheder, der tilbyder ophold. Endvidere etableres et europæisk ressourcecenter med henblik på at støtte og forbedre gennemførelsen af solidaritetskorpsets aktioner og valideringen heraf.

På EU-niveau vil der blive foretaget såvel en midtvejsevaluering som en afsluttende evaluering senest fire år efter henholdsvis påbegyndelsen og afslutningen af programmet.

Finansielle bestemmelser

Kommissionen lægger i forslaget op til en finansieringsramme for gennemførelsen af programmet for perioden 2021 til og med 2027 på 1,113 mia. euro i 2018-priser (svarende til ca. 8,3 mia. kr.). Den finansielle tildeling kan også dække udgifter til teknisk og administrativ bistand, som Kommissionen afholder i forbindelse med programmets forvaltning.

Deltagelse i programmet.

Følgende lande kan deltage i programmet:

- EU's medlemsstater og oversøiske lande og territorier kan deltage i frivilligt arbejde, praktikophold, job, solidaritetsprojekter, netværksaktiviteter og kvalitets- og støtteforanstaltninger.¹
- EØS-lande, tiltrædelses-, kandidat- og potentielle kandidatlande, lande, som er omfattet af den europæiske naboskabspolitik samt andre tredjelande på grundlag af bilaterale aftaler med de enkelte lande i overensstemmelse med betingelserne herfor kan deltage i frivilligt arbejde, netværksaktiviteter og kvalitets- og støtteforanstaltninger.

Unge i alderen 17-30 år kan tilmelde sig det europæiske solidaritetskorps, men de kan først påbegynde selve deltagelsen, når de er mellem 18 og 30 år. En deltagende organisation, som kan tilbyde solidaritetsophold eller – aktiviteter til tilmeldte personer, kan være ethvert offentligt eller privat organ eller en international organisation, der udfører solidaritetsaktiviteter i deltagerlandene, forudsat at de er blevet tildelt et kvalitetsmærke, som attesterer, at de opfylder kravene for det europæiske solidaritetskorps.

Medlemsstaterne og tredjelande, som deltager i programmet, skal fremme social integration og lige adgangsforhold, navnlig i forhold til deltagelse af unge med færre muligheder.

Adgang til støtte

Enhver offentlig eller privat enhed, som er etableret i et deltagerland, og internationale organisationer, som tilbyder solidaritetsaktiviteter i deltagerlandene, kan søge om støtte under det europæiske solidaritetskorps. For at få støtte til et solidaritetsophold er det en forudsætning, at den deltagende organisation har opnået et kvalitetsmærke. Kvalitetsmærket fører dog ikke automatisk til finansiering under det europæiske solidaritetskorps.

Resultater og formidling

Kommissionen og de nationale agenturer for Erasmus+-programmet (i Danmark placeret i Styrelsen for Forskning og Uddannelse under Uddannelses- og Forskningsministeriet) skal sikre regelmæssig overvågning, rapportering og evaluering af det europæiske solidaritetskorps og sikre formidling af

¹ Oversøiske lande og territorier er fx Grønland, De Britiske Jomfruøer, Fransk Polynesien mv.

information, presseomtale og opfølgning med hensyn til alle aktioner, der støttes af det europæiske solidaritetskorps. Kommissionen fastlægger et detaljeret program for overvågning af resultaterne og virkningerne senest seks måneder efter forordningens ikrafttræden.

Forvaltnings- og revisionssystem

De nationale agenturer vil få ansvar for at forvalte størstedelen af midlerne og skal drives på grundlag af en delegeringsaftale. I forbindelse med gennemførelsen af denne forordning vil Kommissionen foreslå mål og prioriteter. Kommissionens centrale forvaltningsorgan (EACEA) vil få ansvar for gennemførelsesopgaver såsom iværksættelse og afslutning af tilskuds- og udbudsprocedurer, overvågning af projekter, finanskontrol og regnskab, bidrag til programevaluering og forskellige støtteopgaver.

Kontrolsystem

Beskyttelsen af Unionens finansielle interesser skal ske gennem Kommissionens fastlæggelse af det nødvendige tilsynsmæssige system til forebyggelse af svig, korruption og andre ulovlige aktiviteter.

Gennemførelsesbestemmelser

For så vidt angår det udvalg, der i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011 kræves for at bistå Kommissionen ved vedtagelsen af gennemførelsesretsakter, angiver forslaget det udvalg, der er nedsat ved artikel 36 i forordning (EU) nr. 1288/2013 om oprettelse af programmet Erasmus+. Udvalget vil arbejde i forskellige sammensætninger (Erasmus+ og det europæiske solidaritetskorps), og medlemsstaterne vil få mulighed for at udnævne deres repræsentanter for disse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til TEUF artikel 294 medlovgiver, men har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Ifølge TEUF artikel 165, stk. 2, er et af målene for Unionens indsats ”at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere og fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa.”

Kommissionen anfører, at det europæiske solidaritetskorps vil supplere de eksisterende offentlige og private politikker, programmer og aktiviteter, såvel på nationalt plan som på europæisk plan. Endvidere at der vil ske anvendelse af eksisterende strukturer, der har vist sig at være effektive og virksomhedsfulde, for derved at sikre en effektiv gennemførelse af programmet samt synergi og komplementaritet med medlemsstaternes tiltag til fordel for unge. En indsats på EU-plan vil kunne bidrage til at bekæmpe den fragmentering, som den forudgående evaluering har påpeget.

På baggrund af Kommissionens betragtninger er det regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der er tale om en forordning, og derfor vurderes det umiddelbart ikke, at programmet vil have konsekvenser for dansk lovgivning. Afhængig af den endelige udformning af forordningen kan det blive aktuelt at orientere relevante, berørte myndigheder/aktører om forordningens indhold/bestemmelser, fx i form af en vejledning eller orienteringsskrivelse.

7. Konsekvenser

Forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser via EU's budget. Kommissionen lægger i forslaget op til et udgiftsniveau på 1,113 mia. euro i 2018-priser fra EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2021-2027, svarende til ca. 8,3 mia. kr.

Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en dansk finansieringsandel på ca. 166 mio. kr. Udgiftsniveauet for det Europæiske Solidaritetskorpsets forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Forslaget skønnes ikke at medføre konsekvenser for lovgivningen, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 31. maj 2018. Der indkom to høringssvar, som gives nedenfor i deres fulde længde.

Landsorganisationen i Danmark (LO)

LO er generelt positivt indstillet over for solidaritetskorpsets formål om at øge unge og organisationers deltagelse i solidaritetsaktiviteter, som angivet i artikel 3. Solidaritet – og i særdeleshed international solidaritet – er afgørende for at løse nogle af fremtidens globale problemstillinger. Forslaget er delt op i to indsatsområder: "unges deltagelse i solidaritetsaktiviteter, der tackler samfundsmæssige udfordringer" og "Det Frivillige Europæiske Korps for Humanitær Bistand". LO finder det positivt, at der skelnes mellem forskellige former for solidaritetsaktiviteter.

Det overordnede formål om at styrke EU's kapacitet til at yde humanitær bistand i tredjelande samt styrke EU's modstandsdygtighed bør sidestilles ambitionen om at forbedre unges kompetencer samt fremme unges beskæftigelsesegnethed og lette overgangen til arbejdsmarkedet.

Det er afgørende, at de unges færdigheder dokumenteres retligt og er gensidig anerkendte i EU-27 med reference til Kommissionens forslag fra maj 2018 om etableringen af "det europæiske uddannelsesområde". Samtidig er det afgørende for LO, at frivillighedsaspektet i solidaritetskorpset ikke må bidrage til, at aktiviteterne knyttet til korpset på sigt udkonkurrerer og erstatter eksisterende lønnet arbejdskraft, hvorfor artikel 7, stk. 1's funktion er afgørende for LO's opbakning til korpset.

Det er på nuværende tidspunkt uklart for LO, hvorledes håndhævelsen af artikel 7, stk. 1 vil foregå i praksis, og hvorledes mislighold af denne sanktioneres. LO opfordrer til, at Danmark i deres grund- og nærhedsnotat gør opmærksom på ovenstående. LO anerkender merværdien i at udøve disse aktiviteter på EU-plan, samt forslaget's kompliment til diverse EU's programmer, herunder ESF+ og Erasmus+.

LO savner en fyldestgørende definition af et "solidaritetsprojekt". Herunder om et sådant projekt er anderledes fra andre solidaritetsaktiviteter nævnt i artikel 4, og om hvorvidt projekterne involverer praktikanter, job mv. LO forholder sig kritisk til artikel 2, stk. 6 og 7 om varigheden af praktikopholdet og mulighed for en maksimal forlængelse på op til 12 måneder. LO mener, at ulønnet aktivitet skal begrænses til seks måneder (stk. 6). LO vurderer, at artikel 8, stk. 1's bør foreskrive, at en sådan kontrakt indeholder klare bestemmelser om lærings- og uddannelseskomponent i aktiviteten.

Det er for LO vigtigt, at man fra europæisk side forsøger at måle effekten af unges deltagelse i solidaritetskorpset. Fx hvor mange får valideret deres erfaring, og bliver disse erfaringer og færdigheder anerkendt? Eller om unge efter at have deltaget i solidaritetsaktiviteter er tættere på arbejdsmarkedet end deres peers – altså om de tilegner sig evner, der kan øge deres arbejdsmarkedstilknytning (eksempel fra Erasmus+-programmet).

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF)

DUF stiller sig positivt overfor kommissionsmeddelelsen, særligt overfor de deltagende organisationers flere funktioner som støtte og vært. Imidlertid har vi følgende bemærkninger. Vi stiller os positivt overfor det Europæiske Solidaritetskorpsets ønske om at tilskynde unge til at oprette egne projekter og på baggrund af dette grundlægge foreninger, NGO'er eller tage del i andre organer inden for solidaritetsrelaterede, almennyttige eller ungdomsrelaterede sektorer. Imidlertid vil vi sætte fokus på civilsamfunds-, støtte- og værtsorganisationernes rolle i dette arbejde for at sikre demokratisk opbyggede foreninger og demokratisk dannelse af unge i solidaritetskorpset. Ligeledes har de deltagende organisationer en stor betydning for at skabe en fællesskabsfølelse for unge i deres solidaritetsophold.

Flere af DUF's medlemsorganisationer varetager rollen som værts- og eller støtteorganisation. For at sikre de unges retfærd, velfærd, interkulturelle læring, fællesskabsfølelse og læring er denne instans nødvendigt. Ligeledes bidrager det til fællesskabsfølelse, demokratiopfattelse, og at projekterne rodfæstes i organisatorisk praksis osv.

Fra DUF's side ønsker vi især at gøre opmærksom på vigtigheden af følgende: Det er positivt, at processen gøres simplere og er tilgængelig for alle unge, herunder navnlig de dårligst stillede unge. Europæisk samhørighed både kulturelt og politisk sikres kun, hvis vi får alle med, og det er vigtigt, at solidaritetskorpset har dette for øje. At ESC tager afsæt i styrken og synergierne fra tidligere og eksisterende programmer, ikke mindst den europæiske volontørtjeneste, som i dag benyttes af en række af DUF's medlemsorganisationer. Et kvalitetsmærke bør sikre, at de deltagende organisationer opfylder principperne og kravene for ESC med hensyn til rettigheder og forpligtelser under alle stadier af opholdet. Det er i denne henseende vigtigt, at en del af kvalitetsmærkets kriterier er demokratisk dannelse og udvikling og selvstyrede aktiviteter fra ungdomsfællesskaber.

For bedre at nå programmets mål bør kommissionen, medlemsstaterne og de nationale agenturer arbejde tæt sammen i partnerskaber med NGO'er, ungdomsorganisationer og lokale aktører, der har ekspertise i solidaritetsaktioner.

Frivilligt arbejde bør ikke have en negativ indvirkning på potentiel eller eksisterende lønnet beskæftigelse og bør heller ikke opfattes som erstatning for kvalitetstilbud til unge, hvad angår uddannelse, træningsforløb og arbejde som garanteret under Ungdomsgarantien. At de deltagende organisationer bør søge finansiering via det kompetente gennemførelsesorgan under ESC med henblik på at agere mellemlid mellem de unge deltagere og de arbejdsgivere, der tilbyder praktikophold og job i solidaritetsrelaterede sektorer. Endeligt ønsker vi at understrege, at adskillelsen af programlande og partnerlande ikke bør føre til en politisk nedprioritering af partnerlande. Vi kan frygte, at adskillelsen, som har den praktiske betydning, at organisationer nu skal skrive to ansøgninger for at kunne operere begge steder under et projekt, kan føre til at færre organisationer arbejder i partnerlande. Der bør lægges politisk fokus på at imødegå en sådan udvikling.

| Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

| Ved høringen af samlenotatet for rådsmødet indkom følgende bemærkninger:

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI skal gøre opmærksom på, at EU Specialudvalget ikke har modtaget det endelige forhandlingsudkast til forordning, hvorfor bemærkningerne alene baserer sig på udkastet til samlenotet.

DLI stiller sig positiv over for den del af den danske regerings position, hvori det understreges, at gennemførelse af solidaritetsjobs skal ske i overensstemmelse med de nationale lovgivnings- eller (og) overenskomstmæssige rammer i det deltagerland, hvor jobbet udføres. DLI lægger til grund, at dette garanteres i alle lande, både i og udenfor EU, ligesom det skal sikres, at alle aktiviteter inden for rammen af programmet indeholder lærings- og uddannelseskomponenter. De nationale agenturer for Erasmus+-programmet har typisk ikke tidligere haft opgaver relateret til arbejdsmarkedet. Det er derfor afgørende, at det sikres, at de fornødne fagligheder er til rådighed for programkontorerne i forhold til at kunne vurdere, hvorvidt de overenskomst- og lovgivningsmæssige rammer bliver overholdt, også i forhold til tildeling af kvalitetsmærke. I den sammenhæng bør deltagerlandene konsultere arbejdsmarkedets parter i det pågældende land.

DLI er positive over, at redueringen af beskæftigelsesdelen i programmet nu er reduceret til ti procent. Som DLI har bemærket i tidligere høringsvar om Solidaritetskorpset, anser vi, at "solidaritetsaktiviteter" fortsat er relativt uklart defineret.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af forordningsforslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen noterer sig med tilfredshed, at det foreliggende forslag indeholder klare bestemmelser om, at solidaritetsjobs skal være i overensstemmelse med de nationale lovgivnings- eller overenskomstmæssige rammer i det deltagerland, hvor jobbet udføres. Regeringen vil lægge afgørende vægt på, at bestemmelsen fastholdes i forordningen.

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende forordningen om det Europæiske Solidaritetskorpset ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, hvor det er regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Regeringens generelle holdning er, at en langsigtet løsning af ungdomsledigheden kræver nationale arbejdsmarkedsreformer snarere end yderligere EU-tiltag, hvilket også var tilfældet ved forhandlingerne om fastlæggelse af rammerne for den nuværende fase af det europæiske solidaritetskorpset.

Regeringen ser dog overordnet positivt på formålet i det nye forslag som et bidrag til at fremme solidariteten i EU ved at give europæiske unge på tværs af landegrænser mulighed for mobilitetsophold på enten frivillig eller erhvervmæssig basis i forskellige solidaritetsrettede aktiviteter. Det kan samtidig være med til at udvikle de unges viden og færdigheder og personlige kompetencer i form af aktivt medborgerskab.

Regeringen finder det positivt, at forslaget lægger op til en øget synergi i brugen af flere eksisterende EU-programmer og gør det muligt at organisere både nationale og internationale aktiviteter inden for solidaritetskorpsets rammer. Ligeledes er det positivt, at der er fleksibilitet i forhold til varighed og deltagelse af grupper og enkeltpersoner, hvilket giver bedre mulighed for at tilpasse aktiviteterne til den enkelte unge og den enkelte organisation.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Europa-Parlamentets og Rådets forslag til forordning om oprettelse af programmet Det Europæiske Solidaritetskorpset og om ophævelse af (forordningen om Det Europæiske Solidaritetskorpset) og forordning (EU) nr. 375/2014 den 14. september 2018.

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag af 31. maj 2017 til forordning om fastlæggelse af de retlige rammer for det europæiske solidaritetskorps for perioden 2018-2020 blev oversendt til Folketinget den 28. juni 2017.

Punkt 2: Rådsresolution om EU's ungdomsstrategi for 2019-2027

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Udkast til en rådsresolution om en ungdomsstrategi i EU for perioden 2019-2027 fremhæver betydningen af, at unge spiller en vigtig rolle i processen med at sikre en fremtidig fredelig, socialt sammenhængende og harmonisk udvikling i Europa. Strategiens fokus er på at forbedre inddragelsen af Europas unge berunder give unge større indflydelse på EU's politikker. Strategien opfordrer til en række initiativer inden for følgende tre indsatsområder:

- *Engagement:* fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv.
- *Netværk:* Bringe unge mennesker sammen på tværs af EU for at fremme frivilligt engagement, læringsmobilitet og interkulturel forståelse.
- *Mobilisering:* Støtte unges muligheder via innovation, skabe det rette miljø for unges arbejde og anerkende unges arbejde.

Rådsresolutionen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen bakker generelt op om et samarbejde på EU-plan om ungdomspolitik, idet regeringen støtter op om udveksling af bedste praksis, mobilitet og demokratisk dannelse. Samtidig holder regeringen fokus på, at ungdomsområdet er national kompetence, hvilket også er afspejlet i rådsresolutionen.

2. Baggrund

Rådsresolutionen er en opfølgning på Kommissionens meddelelse om Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge (KOM (2018)168) af 22. maj 2018 og på det øgede fokus på unges situation i Europa, som stats- og regeringscheferne satte på mødet i Det Europæiske Råd i december 2017. Det er ligeledes en opfølgning på den forpligtelse, som Kommissionen påtog sig i sin meddelelse om Investering i Europas Unge (KOM(2016)940) af 7. december 2016, om at styrke unges aktive medborgerskab i perioden efter 2018, når den nuværende strategi for perioden 2010-2018 udløber.

Rådsresolutionen indarbejder de 11 ungdomsmål, som unge, beslutningstagere og forskere som led i EU's ungdomskonference primo september i Wien har udarbejdet, der skal afspejle den europæiske ungdoms synspunkter.

3. Formål og indhold

Formålet med EU's samarbejde på ungdomsområdet er at fremme unges deltagelse i det demokratiske liv i henhold til artikel 165 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsområde.

Unge, beslutningstagere og forskere har i foråret og efteråret 2018 som led i EU's ungdomskonferencer i Sofia og Wien indsamlet emner, der er relevante for unge, og grupperet dem i 11 ungdomsmål, som skal afspejle den europæiske ungdoms synspunkter.² Rådsresolutionen anerkender ungdomsmålene og har grupperet dem i fem sigtelinjer, som medlemsstaterne opfordres til at anvende ved udarbejdelse af politikker, der vedrører unge:

² De 11 ungdomsmål, som blev besluttet på EU ungdomskonferencerne i Sofia og Wien er følgende: 1) Netværk mellem EU og unge; 2) Ligestilling mellem kønnene; 3) Et inkluderende samfund; 4) Information og konstruktiv dialog; 5) Sundhed og trivsel; 6) Ungdomsindsatser i landdistrikter; 7) Kvalitetsbeskæftigelse; 8) Kvalitetsuddannelse; 9) Demokrati og deltagelse; 10) Et bæredygtigt og grønt Europa; 11) Lige adgang til ungdomsorganisationer og EU-programmer.

- Ligestilling: bekæmpe alle former for forskelsbehandling og fremme af ligestilling mellem kønnene og anerkendelse af, at unge er i større risiko for at blive udsat for flere former for forskelsbehandling.
- Inddragelse: anerkende at unge ikke er en homogen gruppe og har forskellige behov, baggrunde, livssituationer og interesser, herunder bør der være et særligt fokus på dem med færre muligheder.
- Deltagelse: unge skal opretholde en ret til at deltage i udvikling, gennemførelse og opfølgning af politikker, der påvirker dem.
- Global, europæisk, national, regional og lokal dimension: EU's ungdomspolitik bør gennemføres i sammenhæng med regionale og lokale planer. Samtidig bør ungdommens stemme tages i betragtning, hvor globale spørgsmål behandles.
- Dobbelt tilgang: Politikker, der stræber efter at forbedre de unges liv, kan aldrig kun begrænses til ungdomsområdet.

Rådsresolutionen sigter mod at understøtte medlemsstaterne i bestræbelserne på at få unge til at blive aktive medborgere. Herudover sigter strategien mod at inddrage unge i politiske beslutninger ved en styrket dialog, særlig i forhold til beskæftigelse, uddannelse og social integration.

Strategien fokuserer på at iværksætte en række initiativer inden for følgende tre indsatsområder:

- a) Engagement: Fremme af unges deltagelse i demokratiet. Engagerede unge skal være centrale i det fremtidige EU-ungdomspolitiske samarbejde, og der skal være fokus på at inddrage unge ved udarbejdelse, gennemførelse og evaluering af politikker, der vedrører unge og deres liv, fx EU's ungdomsstrategi samt nationale ungdomsstrategier.
- b) Netværk: Bringe unge mennesker sammen på tværs af EU for at fremme frivilligt engagement, læringsmobilitet og interkulturel forståelse. Strategien fokuserer blandt andet på, at udveksling, samarbejde samt kulturelle aktiviteter i europæisk sammenhæng skal gøres tilgængelige for alle unge. Dette skal styrke medborgerskab, udvikle kritisk tænkning og kreativitet og forbedre beskæftigelsesegnetheden.
- c) Mobilisering: Støtte unges muligheder via innovation, skabe det rette miljø for unges arbejde og anerkende unges arbejde. Strategien skal fokusere på at opfordre unge mennesker til at tage ansvar for deres eget liv. Der skal være de nødvendige ressourcer, værktøjer og et miljø, der er villig til at rette opmærksomhed mod unge mennesker og deres stemme.

Arbejde på tværs af sektorer

For at understøtte medlemsstaterne i det videre arbejde med en national, regional eller lokal ungdomsstrategi foreslås en række instrumenter:

- Evidensbaseret politisk beslutningstagning via Youth Wiki³, ungdomsforskningsnetværk, strukturer af EU-programmer som Erasmus+ og det Europæiske Solidaritetskorpset, samarbejde med internationale organisationer fx Europarådet og OECD.

³ Youth Wiki er Europas online-encyklopædi inden for national ungdomspolitik.

- Gensidig læring og formidling mellem medlemsstaterne, Kommissionen og relevante interessenter skal være et redskab til at fremme ungdomspolitik inden for både kerne- og tværsektorielle områder.
- Deltagelse: Sikre at unge og deres organisationer er involveret i udviklingen og gennemførelsen af EU's ungdomsstrategi.
- Mobilisering af EU-programmer og -midler: EU's ungdomsstrategi og dets prioriteter bør være vejledende for EU's programmer for unge, såsom Erasmus+, det Europæiske Solidaritetskorp, EU's ungdomsgaranti m.v..
- Plan for fremtidige nationale aktiviteter: Udveksling af initiativer og aktiviteter om inddragelse af unge i politisk beslutningstagning i form af en plan for fremtidige nationale aktiviteter hvert tredje år.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Rådsresolutionen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådsresolutionen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til et tæt samarbejde om ungdomspolitik og en fornyelse af EU's ungestrategi blandt medlemsstaterne.

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådsresolutionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om en ungdomsstrategi på EU-plan, idet regeringen støtter op om et europæisk samarbejde inden for udveksling af bedste praksis, mobilitet og demokratisk dannelse.

Samtidig holder regeringen fokus på, at ungdomsområdet er national kompetence, hvilket også er afspejlet i rådsresolutionen.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse "Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge" af 22. maj 2018 blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. juni 2018.

Punkt 3: Rådskonklusioner om ungdomsarbejde i relation til migration og flygtninge

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Med rådskonklusionerne sættes der fokus på at styrke unge, der arbejder med unge migranter og flygtninge i fx sportshallen, spejderkorpsen eller modtagercentre for flygtninge, og hvordan de klædes bedst på til at håndtere fx traumer, kommunikations- og værdiforskelle. Endvidere sættes der fokus på, at ungdomsarbejde i relation til migration og flygtninge spiller en vigtig rolle i processen med at forebygge konflikter og fremme aktivt medborgerskab blandt unge migranter og flygtninge. Rådskonklusionerne fokuserer på en række initiativer inden for følgende indsatsområder: Viden og træning, stabile rammer og rum, politikker og netværk og forskning.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen støtter generelt op om, at der på EU-plan fremmes en bedre kvalificering af ungdomsarbejdere, der arbejder med migranter og flygtninge, heriblandt ved udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne, mobilisering og demokratisk dannelse. Samtidig har regeringen fokus på, at dette sker inden for rammen af medlemsstaternes nationale kompetence.

2. Baggrund

Baggrunden for rådskonklusionerne er et fokus på at inkludere unge i samfundet samtidig med at udstyre ungdomsarbejdere, der beskæftiger sig med migration og flygtninge, med værktøjer til at fremme demokratiske værdier og klæde dem på til at arbejde med unge flygtninge og migranter, som ofte besidder traumer og andre værdier.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne har fokus på at fremhæve betydningen af unges deltagelse og unges arbejde i relation til migration og flygtninge. Ungdomsarbejdere og unge migranter og flygtninge⁴ (herefter nævnt tredjelandsborgere) er aktive medspillere i processen med at fremme europæiske værdier, ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af alle former for diskrimination, respekt for rettighederne og overholdelse af principperne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Rådskonklusionerne har sigte mod at inddrage unge i samfundet, samtidig med at de tilbydes værktøjer og muligheder for at sætte dem i stand til at påvirke samfundet som aktive medborgere.

Rådskonklusionerne har sigte på følgende:

Viden og træning

Rådskonklusionerne sigter mod, at ungdomsarbejdere skal udstyres med specialiseret viden, færdigheder og kompetencer til at engagere sig med tredjelandsborgere.

Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til at uddanne ungdomsarbejdere, fx ved at sikre adgang til information om menneskerettigheder, lovgivningsmæssige rammer for nationale og lokale migrations- og asylprocedurer, relevante sprog, lokale kulturer, interkulturel dialog, trivsel og sikkerhed. Endvidere opfordres de til at etablere passende peer-learning og peer-coaching.

Stabile rammer og rum

Medlemsstaterne opfordres til at synliggøre ungdomsorganisationer og ungdomsinitiativer ledet af unge tredjelandsborgere, der er del i vellykkede integrationsprocesser, og bakke op om netværk mellem

⁴ Unge tredjelandsborgere er unge mænd og kvinder i alderen op til 30 år, der gør lovligt ophold i en EU-medlemsstat.

ungdomsorganisationer, der arbejder med unge tredjelandsborgere. Endvidere opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at muliggøre deltagelse af unge tredjelandsborgere i lokale, regionale, nationale og europæiske ungdomsprogrammer, fx det europæiske solidaritetskorp.

Politikker

Rådskonklusionerne sigter mod, at der bakkes op om unges uafhængighed og deres aktive demokratiske deltagelse i udformning af politikker fx ved tillæring af demokratiske værdier, at tilvejebringe information om konventionen om børns rettigheder og EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Netværk og forskning

Rådskonklusionerne har fokus på, at forskellige former for emneorienteret, tværsektoriel kontakt og udveksling mellem ungdomsarbejdere og interessenter i ungdommen er afgørende for ungdomsarbejdet med unge migranter og flygtninge.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt op om, at der på EU-plan fremmes en bedre kvalificering af ungdomsarbejdere, der arbejder med tredjelandsborgere, heriblandt ved udveksling af bedste praksis i forhold til kompetenceudvikling mellem dem, der arbejder med unge migranter og flygtninge. Samtidig har regeringen fokus på, at dette sker inden for rammen af medlemsstaternes nationale kompetence.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 4: EU's ungestrategi 2019-2027 – fra vision til implementering

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

Udkast til rådsresolution om EU's ungestrategi 2019-2027 er en opfølgning på Kommissionens meddelelse om "Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge" KOM (2018) 168 af 22. maj 2018 og på det øgede fokus på unges situation i Europa, som stats- og regeringscheferne satte på mødet i Det Europæiske Råd i december 2017. På den baggrund har det østrigske formandskab lagt op til en drøftelse om EU's nye ungestrategi.

2. Formål og indhold

Hovedformålet med drøftelsen er at udveksle synspunkter om, hvordan Kommissionen og medlemsstaterne mest effektivt kan gennemføre strategien i EU. Herudover vil der være en drøftelse af strategiens instrumenter, som blandt andet sigter mod at fremme evidensbaseret ungdomspolitik og udveksling af bedste praksis.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. TEUF art. 165, respekteres fuldt ud.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemsstater forventes at slutte op om formandskabets ønske om at sætte fokus på de fremtidige udfordringer i det europæiske samarbejde på ungdomsområdet og nødvendigheden af en dialog om imødegåelsen heraf.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om en ungestrategi (tidligere den strukturerede dialog) på EU-plan i en løbende dialog mellem regeringer, forskere og unge, idet regeringen støtter op om et europæisk samarbejde inden for udveksling af bedste praksis, mobilitet og demokratisk dannelse.

Regeringen bakker op om en ungestrategi og et samarbejde på EU-plan om ungdomspolitik, idet regeringen generelt støtter op om udveksling af bedste praksis, mobilitet og demokratisk dannelse.

Samtidig holder regeringen fokus på, at ungdomsområdet er national kompetence, hvilket også skal afspejles i samarbejdet.

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen. Regeringen lægger vægt på at indgå i en konstruktiv og inkluderende dialog med unge og andre relevante aktører om de fremtidige perspektiver for EU's nye ungestrategi og på den måde bidrage til at skabe rammerne for en relevant og realisabel ungdomspolitisk indsats.

Regeringen lægger også vægt på, at drøftelsen ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2021-2027.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 5: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013

(Titel på formandskabets kompromisforslag: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus+": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013)

- KOM(2018)367

- delvis generel indstilling

- revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketinget den 6. juli 2018 er markeret med streg i venstre margen.

1. Resumé:

Kommissionen har ved KOM(2018)367 af 30. maj 2018 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Erasmus": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013 (det nuværende Erasmus+-program gældende for 2014-2020). Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 165, stk. 4, og artikel 166, stk. 4, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er et sektorprogram under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

Programmets overordnede formål er at understøtte den uddannelsesmæssige, professionelle og personlige udvikling af personer inden for uddannelse, ungdom og idræt i Europa og uden for Europa og derigennem bidrage til bæredygtig vækst, beskæftigelse, og social sammenhængskraft og styrkelse af den europæiske identitet og medborgerskab. Som led heri skal programmet udgøre et væsentligt redskab for udviklingen af et europæisk uddannelsesområde og understøtte det europæiske strategiske samarbejde inden for uddannelse med dets underliggende sektorstrategier. Endelig skal det fremme samarbejdet som led i EU's ungdomsstrategi 2019-2027 og udvikle den europæiske dimension i idræt. Endelig skal programmet støtte aktiviteter med europæisk merværdi.

Erasmus-programforslaget indeholder tre nøgleaktioner, som hovedsagelig enten har en transnational eller international karakter, og som går på tværs af alle tre sektorområder for uddannelse, ungdom og idræt, nemlig læringsmobilitet (nøgleaktion 1), samarbejde mellem organisationer og institutioner (nøgleaktion 2) og støtte til politikudvikling og samarbejde (nøgleaktion 3).

I Kommissionens forslag til en flerårig finansiell ramme for 2021-2027 er der i alt afsat 30 mia. euro svarende til ca. 222,9 mia. kr. i løbende priser til programmet Erasmus under budgetkategori 2 (sambørighed og værdier). Det endelige beløb fastsættes som led i forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027. Derudover vil et endnu ikke defineret beløb blive afsat under budgetkategori 6 (Naboområder og verden) fra forskellige instrumenter for EU's samarbejde udadtil for at fremme programmets internationale dimension til aktioner, der gennemføres og forvaltes ifølge Erasmus-forordningen. Alle beløb er derfor afhængige af den samlede endelige budgetramme.

En vedtagelse af forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har statsfinansielle konsekvenser i form af en udgift på EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027. Kommissionen foreslår et samlet udgiftsniveau til Erasmus-programmet på 26,4 mia. euro i 2018-priser (svarende til 30 mia. euro i løbende priser), hvilket beløber sig til ca. 197 mia. kr. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 3,9 mia. kr. via EU's budget. Hertil bemærkes det, at indsatsen under budgetkategori 6, afhængigt af den endelige udmøntning og linket mellem Erasmus og de nævnte instrumenter for EU's samarbejde udadtil, vil kunne have statsfinansielle konsekvenser via EU's budget. Hvis forslaget gennemføres som forelagt, vil der – i lighed med det nuværende Erasmus+-program – være statslige udgifter i form af national medfinansiering til administrationen af programmet. Den konkrete størrelse på den nationale medfinansiering kan på nuværende tidspunkt ikke specificeres.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens forslag til Erasmus-program, for så vidt angår programmets virke. Programforslaget fastholder den overordnede struktur fra det nuværende Erasmus+-program med dets integration af støttemuligheder til uddannelse, ungdom og idræt og fastholdelsen af de tre nøgleaktioner – en stabilitet og kontinuitet, som regeringen støtter. Regeringen finder det endvidere positivt, at budgetfleksibiliteten er øget, idet der ikke er afsat minimumsallokeringer til de tre nøgleaktioner. Regeringen glæder sig desuden over et øget fokus på sproglering i programforslaget, som ligger på linje med regeringens prioritering af styrkede sprogkompetencer. Regeringen støtter, at den internationale dimension af programmet, dvs. samarbejdet med lande uden for EU, er blevet styrket. Endelig er regeringen også positiv over for de styrkede muligheder for small-scale-partnerskaber, der vil gøre det lettere for mindre organisationer og grupper at få adgang til Erasmus-midler.

I forhold til forslaget om etablering af de ”europæiske universiteter” støtter regeringen op om at forbedre samarbejdet mellem universiteterne og finder det væsentligt, at initiativet medvirker til at styrke uddannelsesinstitutionernes internationale konkurrenceevne. Regeringen ser også gerne, at kvalitet og relevans får en større synlighed i forhold til programmets målsætninger og tildelingskriterier. Regeringen bakker op om en tættere sammenhæng mellem forskning, uddannelse og innovation. I tråd hermed finder regeringen det vigtigt, at medlemslandene i EU iværksætter initiativer med henblik på at øge arbejdsstyrkens færdigheder og kompetencer, så medlemslandene bedre kan forudse og leve op til de hurtigt skiftende krav, der præger dynamiske arbejdsmarkeder i en i stigende grad digital økonomi og i lyset af teknologiske, miljømæssige og demografiske forandringer. Endvidere er regeringen positiv over for forslagens vægt på øget mobilitet for undervisere. Regeringen ser desuden gerne, at der sker en simplificering og standardisering af bevillingsreglerne. I forhold til initiativet DiscoverEU forholder regeringen sig kritisk, da det umiddelbart er vanskeligt at se den fælleseuropæiske merværdi i dette forslag, hvorfor regeringen arbejder for, at dette initiativ udgår eller nedtones.

Endelig lægger regeringen vægt på, at forhandlingerne om forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2018)367 af 30. maj 2018 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af ”Erasmus”: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013 (det nuværende Erasmus+-program gældende for 2014-2020). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 8. juni 2018. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 165, stk. 4, og artikel 166, stk. 4, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er et sektorprogram under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

Forud for forslagens fremsættelse har Kommissionen gennemført høringer af interesserede parter fra slutningen af 2016 og gennem 2017 som led i midtvejsevalueringen af Erasmus+ i alle programlande, ligesom programlandene har indsendt nationale rapporter om gennemførelsen og indvirkningen af det nuværende Erasmus+. Midtvejsevalueringen viste opbakning fra medlemsstaterne, uddannelsesinstitutionerne og deltagerne til en styrkelse af programmet, og fastholdelse af programmets stabilitet og kontinuitet vedr. den grundlæggende struktur og gennemførelsesmekanismerne. De vigtigste områder for fremtidige forbedringer vedrørte behovet for yderligere at forenkle programmets regler og mindske den administrative byrde samt behovet for at gøre programmet mere inkluderende. En særskilt offentlig høring i forbindelse med forberedelsen af næste generation af finansielle programmer for tiden efter 2020 blev gennemført i begyndelsen af 2018. Høringen bekræftede midtvejsevalueringens konklusioner.

3. Formål og indhold

Formål

Programmets overordnede formål er at understøtte den uddannelsesmæssige, professionelle og personlige udvikling af personer inden for uddannelse, ungdom og idræt i Europa og uden for Europa og derigennem bidrage til bæredygtig vækst, beskæftigelse og social sammenhængskraft og styrkelse af den europæiske identitet og medborgerskab. Som led heri skal programmet også udgøre et væsentligt redskab for udviklingen af et europæisk uddannelsesområde og understøtte det europæiske strategiske samarbejde inden for uddannelse med dets underliggende sektorstrategier. Endelig skal det ligeledes fremme samarbejdet som led i EU's ungdomsstrategi 2019-2027 og udvikle den europæiske dimension i idræt. Programmet skal støtte aktiviteter med en europæisk merværdi.

Erasmus-programmet skal derudover forfølge følgende sektorspecifikke målsætninger:

- Fremme af læringsmobilitet for enkeltpersoner, samarbejde, kvalitet, inklusion, excellence, kreativitet og innovation blandt organisationer og i politikker på uddannelsesområdet.
- Fremme af ikke-formel og uformel læringsmobilitet og aktiv samfundsdeltagelse blandt unge samt samarbejde, kvalitet, inklusion, kreativitet og innovation blandt organisationer og i politikker på ungdomsområdet.
- Fremme af læringsmobilitet for idrætsledere og personale i idrætsorganisationer samt samarbejde, kvalitet, inklusion, kreativitet og innovation blandt organisationer og i politikker på idrætsområdet.

Programforslagets indholdsmæssige hovedelementer

Erasmus-programforslaget indeholder tre nøgleaktioner, som går på tværs af alle tre sektorområder for uddannelse, ungdom og idræt. Derudover indeholder uddannelseskapitlet en specifik artikel om Jean Monnet-aktiviteter.

Aktioner på uddannelses-, ungdoms- og idrætsområdet

Programforslaget fokuserer på tre typer nøgleaktioner, som hovedsagelig enten har en transnational eller international karakter, nemlig læringsmobilitet (nøgleaktion 1), samarbejde mellem organisationer og institutioner (nøgleaktion 2) og støtte til politikudvikling og samarbejde (nøgleaktion 3).

Nøgleaktion 1 støtter på *uddannelsesområdet* mobilitet for elever, lærlinge, studerende og undervisere på videregående uddannelser, erhvervsuddannelser og skoler og gymnasiale uddannelser, mobilitet for undervisere på voksenuddannelser samt muligheder for sproglæring.

På *ungdomsområdet* støttes unges mobilitet, aktiviteter med henblik på unges samfundsdeltagelse, DiscoverEU-aktiviteter (muligheder for 18-årige til at rejse rundt i Europa inden for en uformel uddannelsesaktivitet), mobilitet for ungdomsarbejdere, samt muligheder for sproglæring. DiscoverEU-aktiviteten indgår i de horisontale forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme.

På *idrætsområdet* støttes mobilitet for idrætspersonale, særligt inden for rammerne af organiseret idræt.

Nøgleaktion 2 skal på *uddannelsesområdet* give støtte til partnerskaber vedrørende samarbejde og udveksling af bedste praksis, som kan udvikle innovative tilgange, herunder mindre partnerskaber for at fremme en bredere og mere inkluderende adgang til programmet, excellence-partnerskaber, som f.eks. europæiske universiteter, excellencecentre for erhvervsuddannelse og Erasmus Mundus fælles mastergrader, innovationspartnerskaber, der skal styrke Europas innovationskapacitet, samt online-

platforme mv. til fremme af virtuelt samarbejde, herunder bl.a. eTwinning og den elektroniske platform for voksenlæring i Europa.

På *ungdomsområdet* skal der gives støtte til partnerskaber vedrørende samarbejde og udveksling af bedste praksis, herunder mindre partnerskaber for at fremme en bredere og mere inkluderende adgang til programmet, innovationspartnerskaber, der skal styrke Europas innovationskapacitet, samt online-platforme mv. for virtuelt samarbejde.

På *idrætsområdet* skal der gives støtte til partnerskaber vedrørende samarbejde og udveksling af bedste praksis, herunder mindre partnerskaber for at fremme en bredere og mere inkluderende adgang til programmet samt almenyttige idrætsarrangementer, der tager sigte på at udvikle den europæiske dimension på idrætsområdet.

Nøgleaktion 3 skal på *uddannelses- og ungdomsområdet* give støtte til udarbejdelse og gennemførelse af EU's generelle og sektorspecifikke dagsordener på uddannelses- og ungdomsområdet, støtte EU-værktøjer og -tiltag, der fremmer kvalitet, gennemsigtighed og anerkendelse af kompetencer, færdigheder og kvalifikationer, understøtte politisk dialog og samarbejde med vigtige interessenter, bl.a. EU-dækkende netværk, europæiske NGO'er og internationale organisationer på uddannelses- og ungdomsområdet, tiltag, der bidrager til kvalitet og inkludering i implementeringen af programmet, samarbejde med andre EU-instrumenter og støtte til andre EU-politikker, samt relevante formidlings- og oplysningsaktiviteter.

På *idrætsområdet* skal der gives støtte til udarbejdelse og gennemførelsen af EU's politiske dagsorden for idræt og fysisk aktivitet, politisk dialog og samarbejde med vigtige interessenter, europæiske NGO'er og internationale organisationer på idrætsområdet, samt relevante formidlings- og oplysningsaktiviteter.

Jean Monnet-aktioner

Programforslagets uddannelseskapitel indeholder desuden en særlig artikel om Jean Monnet-aktiviteter, der skal understøtte undervisning, forskning og debatter vedrørende europæisk integration inden for videregående uddannelse og på andre uddannelsesområder. Under Jean Monnet-aktiviteterne skal der endvidere gives støtte til Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze, Europakollegiet i Brügge og Natolin, Det Europæiske Institut for Offentlig Forvaltning i Maastricht, Det Europæiske Retsakademi i Trier, Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning i Odense og Det Internationale Center for Europæisk Uddannelse i Nice, da de forfølger mål af europæisk interesse.

Budget

I Kommissionens forslag til en flerårig finansiel ramme for 2021-2027 er der i alt afsat 26,4 mia. euro i 2018-priser (svarende til 30 mia. euro i løbende priser), hvilket beløber sig til ca. 197 mia. kr., til programmet Erasmus. Det endelige beløb fastsættes som led i de horisontale forhandlinger om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027. Alle nedenstående beløb er derfor afhængige af den samlede endelige budgetramme.

De 30 mia. euro (løbende priser) er afsat under budgetkategori 2 (sammenhæng og værdier) til gennemførelsen af Erasmus-programmet. Heraf lægger Kommissionen op til, at 24,94 mia. euro svarende til 83,1 pct. afsættes til aktioner inden for uddannelse, 3,1 mia. euro svarende til 10,3 pct. afsættes til aktioner på ungdomsområdet, 0,55 mia. euro svarende til 1,8 pct. afsættes til aktioner på idrætsområdet, mindst 0,960 mia. euro svarende til 3,2 pct. afsættes til driftstilskud til de nationale kontorer samt et indikativt beløb på 0,450 mia. euro svarende til 1,5 pct. i programstøtte.

Derudover vil et endnu ikke defineret beløb blive afsat under budgetkategori 6 (Naboområder og verden) fra forskellige instrumenter for EU's samarbejde udadtil for at fremme programmets internationale dimension til aktioner, der gennemføres og forvaltes ifølge Erasmus-forordningen. Dette bidrag vil blive fastlagt på baggrund af de forordninger, der etablerer de nævnte instrumenter.

Af det foreslåede beløb til aktioner under uddannelse, dvs. 24,94 mia. euro (løbende priser) foreslår Kommissionen, at de enkelte uddannelsessektorer som minimum tildeles:

- videregående uddannelse: 8,640 mia. euro svarende til 34,6 pct.
- erhvervsuddannelse: 5,230 mia. euro svarende til 21 pct.
- det almene skoleområde (skoler og gymnasier): 3,790 mia. euro svarende til 15,2 pct.
- voksenuddannelse: 1,190 mia. euro svarende til 4,8 pct.
- Jean Monnet-aktionerne tildeles 0,450 mia. euro svarende til 1,8 pct..

Midlerne, der forvaltes gennem nationale agenturer, skal allokere på grundlag af befolkningsstørrelse og leveomkostninger i medlemsstaten, afstanden mellem medlemsstaternes hovedstæder og resultater. Allokering af midler baseret på resultater skal ske for at fremme en effektiv brug af ressourcer.

Programmet gennemføres på en ensartet måde gennem direkte forvaltning eller ved indirekte forvaltning, jf. EU's finansforordning.

Deltagelse i programmet

Programforslaget fastslår, at ud over EU-landene skal programmet være åbent for følgende associerede tredjelande: Medlemmer af EFTA, der er part i EØS-aftalen, tiltrædelseslande, kandidatlande, potentielle kandidatlande og lande dækket af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle betingelser for disse landes deltagelse i EU's programmer, samt andre tredjelande i overensstemmelse med de betingelser, der fremgår af den specifikke aftale om deltagelse af tredjelande i EU's programmer, forudsat at aftalen bl.a. sikrer en retfærdig balance mellem bidrag og fordele for tredjelandet, at aftalen bl.a. beregner de finansielle bidrag til de enkelte programmer inkl. administrationsomkostninger, og at den ikke giver et tredjeland beslutningsret over programmet.

For så vidt angår formuleringerne om "andre tredjelande", indgår disse som horisontalt spørgsmål i lyset af Brexit-forhandlingerne. Endvidere kan programmet også være åbent for tredjelande, der ikke er associeret til programmet, og ikke lever op til de førnævnte betingelser.

Erasmus skal være åbent for ansøgninger fra offentlige og private organer, der er aktive inden for uddannelse, ungdom og idræt. Kommissionen og medlemsstaterne skal desuden yde en indsats for at fremme social inklusion og deltagelsen af personer med færre muligheder. Offentlige organer som skoler, uddannelsesinstitutioner og organisationer inden for uddannelse, ungdom og idræt, som har modtaget over 50 pct. af deres indtægter fra offentlige kilder i de sidste to år, anses som værende i besiddelse af de nødvendige kapaciteter til at gennemføre aktiviteter under programmet og skal derfor ikke fremlægge yderligere dokumentation.

Rapportering, overvågning og evaluering

Programforslaget beskriver, at programmet skal gennemføres ved hjælp af arbejdsprogrammer, der indeholder en angivelse af de beløb, der er afsat til hver enkelt aktion, og fordelingen af midler mellem medlemsstaterne og de associerede tredjelande for de aktioner, der forvaltes gennem de nationale agenturer. Arbejdsprogrammet skal vedtages af Kommissionen via en gennemførelsesretsakt, der vedtages jf. undersøgelsesproceduren.

I programforslagets bilag fastsættes indikatorer, der skal belyse programmets fremskridt hen mod at opnå de tidligere beskrevne overordnede og specifikke målsætninger. For at sikre en effektiv vurdering af programmets mål tillægges Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter, jf. forordningens art. 30, angående ændring af bilagets indikatorer, hvis det anses for nødvendigt, og for at supplere forordningen med bestemmelser om etableringen af en ramme til monitorering og evaluering.

Midtvejsevalueringen af programmet skal udføres, når der foreligger tilstrækkelig information om programmets implementering, og senest fire år efter begyndelsen af implementeringen, sammen med en endelig evaluering af det foregående program. Medlemsstaterne skal senest den 31. maj 2024 indsende en rapport til Kommissionen om implementeringen af programmet og dets indvirkning på deres respektive områder. Ved afslutningen af programperioden og senest fire år efter foretager Kommissionen den endelige evaluering af programmet.

Information, kommunikation og offentliggørelse

I forhold til kommunikation og information om programmet skal navnet ”Erasmus+” anvendes inden for alle programmets sektorer. De nationale agenturer skal udvikle en sammenhængende tilgang til opsøgende arbejde, spredning af information og udnyttelse af resultaterne af programmets aktiviteter, ligesom de skal hjælpe Kommissionen med generelt at informere om programmet.

Forvaltnings- og revisionssystem

Forvaltningsmæssigt er den foreslåede gennemførelsesmetode en kombination af indirekte forvaltning (gennem nationale agenturer på nationalt plan) og direkte forvaltning (gennem Kommissionen på EU-plan). Kombinationen af forvaltningsmetoder er baseret på erfaringer med gennemførelsen af programmet Erasmus+ og dets forgængere. Forslaget indeholder bestemmelser om, at den nationale myndighed i det enkelte medlemsland udpeger et nationalt agentur, som vil få ansvar for at forvalte størstedelen af midlerne. De nationale agenturer skal udarbejde årlige arbejdsprogrammer og årsrapporter. De nationale myndigheder skal monitorere og kontrollere programadministrationen på nationalt plan og er ansvarlig for at udpege et uafhængigt revisionsorgan, der årligt skal afgive en erklæring om, hvorvidt programmet administreres i overensstemmelse med reglerne.

Kommissionen påser, at de nationale agenturer opfylder kravene til programadministrationen, og at de nationale kontrolsystemer sker i overensstemmelse med de opsatte regler herfor. Kommissionen stiller midler til rådighed til programmets aktioner og udfører opgaver, der indebærer fastlæggelse af mål og prioriteter, godkendelse af nationale agenturers arbejdsprogrammer, årlige rapporter m.v.

Kontrolsystem

Kommissionen skal træffe foranstaltninger til at sikre, at EU's finansielle interesser er beskyttet, når der gennemføres aktioner finansieret jf. denne forordning. Det nationale agentur er ansvarligt for den primære kontrol af støttemodtagere, der modtager støtte under indirekte forvaltning.

Komplementaritet

Ifølge programforslaget skal programmet gennemføres på en måde, der sikrer overordnet sammenhæng og komplementaritet mellem Erasmus og andre EU-politikker, -instrumenter og -fonde, særligt vedrørende uddannelse, kultur og medier, ungdom og solidaritet, beskæftigelse og social inklusion, forskning og innovation, industri- og erhvervsliv, digital politik, landbrug og udvikling af landdistrikter, miljø og klima, samhørighed, regionalpolitik, migration, sikkerhed og internationalt samarbejde og udvikling. Tiltag, som har modtaget bidrag under Erasmus, kan også modtage bidrag fra andre programmer, så længe de ikke dækker de samme omkostninger.

Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Med programforslaget tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, jf. forordningens art. 20 om fastsættelse af indikatorer for den periode, programmet varer.

Der nedsættes et udvalg, der skal bistå Kommissionen i forbindelse med gennemførelsesretsakter, herunder arbejdsprogrammet for Erasmus, jf. art. 19.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Forslaget skal forhandles i Europa-Parlamentets Kultur- og Uddannelsesudvalg (CULT). Der foreligger endnu ikke en udtalelse, men CULT forventes at stemme herom den 22. januar 2019.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Begrundelsen er, at målsætningen for forordningen ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne, men snarere kan opnås på EU-niveau på grund af dets tværnationale karakter, det omfattende omfang af og brede geografiske anvendelsesområde for den finansierede mobilitet og samarbejdsaktiviteter, dets effekter på adgangen til læringsmobilitet og mere generelt på EU's integration og initiativets styrkede internationale dimension.

På baggrund af Kommissionens betragtninger om nærhedsprincippet og taget i betragtning, at forslaget supplerer og komplementerer øvrige nationale og bilaterale ordninger på området, vurderer regeringen, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke dansk lovgivning på området.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for dansk ret.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har statsfinansielle konsekvenser i form af en udgift på EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027. Kommissionen foreslår et udgiftsniveau til Erasmus-programmet på 26,4 mia. euro i 2018-priser (svarende til 30 mia. euro i løbende priser), hvilket beløber sig til ca. 197 mia. kr. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 3,9 mia. kr. via EU's budget. Hertil ventes det, at indsatsen under budgetkategori 6, afhængigt af den endelige udmøntning og hvordan linket mellem Erasmus og de nævnte instrumenter etableres, vil kunne have statsfinansielle konsekvenser via EU's budget. Udgiftsniveauerne vedrørende forslaget for Erasmus-programmet forhandles som led i Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027, som blev offentliggjort 2. maj 2018.

Hvis forslaget gennemføres som forelagt, vil der – i lighed med det nuværende Erasmus+-program – være statslige udgifter i form af national medfinansiering til administrationen af programmet. Den konkrete størrelse på den nationale medfinansiering kan på nuværende tidspunkt ikke specificeres.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens forslag til Erasmus-program blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 31. maj 2018. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Aarhus Universitet:

AU ser positivt den foreslåede opskalering af Erasmus-programmet mhp. at styrke mobilitet og øget sammenhæng på uddannelsesområdet i Europa. Universitet vil gerne understrege vigtigheden af, at der sættes fokus på kvalitet og relevans i alle dele af programmet.

Visse dele af programmet er særdeles ambitiøse, hvis man tager den nuværende status i betragtning. AU støtter f.eks. gensidig anerkendelse af akademiske grader, men anerkender, at der bliver tale om en gradvis proces mod et genuint europæisk uddannelsesområde. I visse tilfælde kræver realisering af programmets fulde potentiale justeringer i national lovgivning. AU indgår meget gerne i dialog herom. AU følger med interesse tiltaget omkring European Universities. Det vurderes centralt, at omdrejningspunktet bliver excellence inden for uddannelse og forskning. Kvalitet må ikke blive udhulet til fordel for geografisk distribution eller andre konkurrerende dagsordener. AU stiller sig skeptisk over for dansk medfinansiering af initiativet. Endelig er det en prioritet for AU, at det bliver muligt at inkludere britiske universiteter i samarbejdet om European Universities.

Aarhus Universitet ser frem til at samarbejde med relevante myndigheder om den praktiske udmøntning af forordningen.

Syddansk Universitet:

Overordnet set er det positivt, at Programmet videreføres for en periode af yderligere 7 år.

Ligeledes anses det for positivt, at de centrale elementer fra det eksisterende program videreføres. Her tænkes der særligt på de meget anvendte mobilitetsprojekter under KA 1 – 'Mobility of higher education students' og 'Mobility of staff in the field of education and training'.

Under KA 2 hæfter vi os ved et af de nye tiltag "Partnerships for Excellence" og i særdeleshed den aktion, der har betegnelsen "European Universities", som giver mulighed for med støtte fra EU/Erasmus+ - programmet at etablere netværk med det formål at styrke samarbejdet universiteter og de deltagende lande imellem med særligt fokus på etablering af langsigtede strategier for 'top-quality' uddannelse, forskning og innovation.

Med denne aktion ser vi gode perspektiver for samarbejde på et højere niveau end hidtil og ser derigennem muligheder for en styrkelse af Erasmus+-programmet. Gennem et målrettet inter-europæisk samarbejde vil man via denne aktion kunne arbejde for en tæt forbindelse mellem de tre kerneområder: Uddannelse, Forskning og Innovation. Dette er nyt i Erasmus+ sammenhænge. Denne aktion lægger endvidere op til, at etableringen af såkaldte "European Universities" skal virke som 'inspirationsmodeller' for andre videregående uddannelsesinstitutioner med det formål at styrke de europæiske universiteters konkurrencedygtighed og tiltrækningskraft.

Drivkraften i disse netværk tænkes at være særlige fagmoduler udbudt i flere lande og effektueret ved mobilitet på flere niveauer - med både studerende, undervisere og forskere som deltagere.

Vi ser frem til en nærmere beskrivelse af denne aktion og vil kraftigt anbefale, at de til aktionen hørende dokumenter offentliggøres rettidigt op til en ansøgningsrunde. Vi anser dette som afgørende for at - såvel denne aktion som alle de beskrevne nye tiltag - kan komme godt fra start og blive en succes. Vi vil endvidere anbefale, at man ved udviklingen af implementeringsfasen til denne og andre nye aktioner sikrer, at graden af administration minimeres mest muligt - dvs. simplificere programregler og administrative procedurer samt reducere mængden af information og dokumentation, som typisk kræves af koordinatore og deltagende institutioner. (Jf. anbefalingerne i forbindelse med Erasmus+ Midtvejsevalueringen).

Endelig hæfter vi os ved, at der under programmet for de næste 7 år samlet set er beskrevet en del nye tiltag, som afspejler et meget højt og bredt dækkende ambitionsniveau. Vi sætter vores lid til, at man sikrer optimale muligheder for uddannelsesinstitutionerne i forhold til selve implementeringen af de mange aktioner og tiltag.

Roskilde Universitet:

Vi har ingen kommentarer, ud over at vi bifalder Kommissionens forslag om at fortsætte og udbygge Erasmus programmet.

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

DSF støtter forslaget om at fordoble finansieringen af Erasmus+, som det fremgår af Multiannual Financial Framework.

DSF støtter forslaget om at afskaffe the Master Loan Guarantee Facility. Systemet lever ikke op til sit formål og formår ikke at sikre, at personer, der kommer fra dårligere socialbaggrund har mulighed for at tage en kandidatgrad i et andet land i Erasmus+ programmet. Personer fra dårligere stillede socialbaggrund er mindre tilbøjelige til at tage lån end personer med mere privilegerede baggrunde. Programmet opfyldte end ikke sit primære formål. For at sikre, at personer fra ringere kår er mobile, er det nødvendigt at forbedre stipendieydelse således, at kan de kan dække leve- og studieomkostninger. Derfor foreslår vi i DSF, at midlerne, der tidligere var prioriteret til the Master Loan Guarantee Facility programmet, i stedet allokeres over til individuel mobilitetsstøtte.

Vi er i DSF bekymret for at have et Erasmus+ program, som sigter efter at styre sine aktiviteter hen mod bestemte områder, færdigheder og discipliner, som det af Kommissionen vurderes mere relevante end andre. Diskussionen omkring manglende kompetencer er fortsat kun centreret rundt om, hvilke kompetencer, der mangler på jobmarkedet. Dermed underminerer diskussionen de mange formål ved uddannelse og bidrager til et meget kortsigtet fremtidsperspektiv for vores samfund. Ydermere er det problematisk, at det overvejes i forslaget for det fremtidige Erasmus+ program at fokusere dets aktiviteter på bestemte discipliner (STE(A)M discipliner). Det fremtidige Erasmus+ program burde fokusere på at udvikle viden inden for alle vidensområder og discipliner.

DSF bakker i høj grad op om at øge indsatsen for at lave det nye program mere inkluderende for personer, som kommer fra mindre privilegerede baggrunde. Det er vigtigt at huske på, at den bedste metode til dette er at øge og udvide midlerne til økonomisk støtte, eftersom økonomiske barrierer fortsat er den væsentligste årsag til, at studerende ikke deltager i mobilitetsprogrammer (EUROSTUDENT 2018:255). Derfor er DSF positiv overfor alle indsatser og initiativer, som ikke er låne-baserede, for at øge den økonomiske støtte til studerende, som deltager i mobilitetsprogrammer i Erasmus+ programmet. DSF mener, at disse økonomiske mekanismer skal følge de reelle leve- og opholdsudgifter i værtslandet, samt de reelle flytteudgifter.

I DSF vil vi gerne bemærke, at det ikke er den rette vej at gå at forsøge at fremme deltagelse af studerende fra ringere sociale vilkår i Erasmus+ programmet ved at bruge virtuelle mobilitetsmekanismer. Støttemekanismer skal i stedet gøre det fysiske program lige tilgængelige for alle. Virtuel mobilitet øger ikke integration af studerende fra ringere vilkår i reelle udvekslingsprogrammer, men giver dem i stedet programmer af en lavere kvalitet end ellers. Dermed er der en risiko for, at det vil skabe en over- og en underklasse af studerende inden for selve programmet. At gøre programmet mere inkluderende handler om at skabe lige muligheder for at benytte de samme muligheder.

⁵ http://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_VI_short_report.pdf

DSF er dybt bekymret over forslaget om at etablere Europæiske Universiteter. Som beskrevet i impact assessment for forslaget COM(2018) 367 om Erasmus+, så er antallet af personer, der deltager i udvekslingsprogrammer, stadig meget lavt, blandt andet fordi mindre privilegerede grupper ikke har råd til at deltage. At udvikle programmer, hvor mobiliteten er inkorporeret uden at garantere en social sikring for de deltagende studerende vil gøre, at programmerne kun er tilgængelige for dem som har råd. Dermed bliver de udviklet til at være ekskluderende for større grupper af studerende. Det store fokus på excellence og konkurrence i programmerne vil kræve mange ressourcer, men kun tilgængeligt for en lille gruppe af studerende fra privilegerede baggrunde (som beskrevet i det førnævnte impact assessment). DSF mener, at midlerne kunne bruges bedre på at udvikle programmer med bredere tilgængelighed. En anden bekymring ved forslaget om Europæiske Universiteter er, at det ikke er tydeligt, hvordan de vil forholde sig til f.eks. brugerbetaling, når der samarbejdes med lande, der har brugerbetaling på uddannelse. Vi håber, at den danske regering vil presse på for at sikre, at der ikke indføres brugerbetaling på uddannelse og, at sociale sikringsmekanismer inkluderes. Dette skal sikre, at disse programmer er tilgængelige for alle studerende, uanset social baggrund. Uden en garanti for at disse forhold er i orden, er dette forslag meget bekymrende.

DSF vil gerne, at det nye program fokuserede på de eksisterende ubalancer imellem landenes mobilitet. Der er fortsat en tendens til, at mobilitet primært sker til de nordeuropæiske lande. Hvis man ønsker at øge kvalitetsuddannelser i Europa, er det nødvendigt at balancere mobiliteten på tværs af kontinentet.

Vedrørende digitalisering er det vigtigt, at udviklingen af digitale læringsværktøjer følger principperne for student-centered learning, så der ikke sker en forringelse af kvaliteten, når der sammenlignes med ikke-digitale læringsværktøjer.

DSF støtter fuldt ud idéen om at udvide og styrke den internationale dimension af Erasmus+ programmet.

DSF støtter ambitionen om at reducere bureaukratiet i det nye program og arbejdet for at simplificere ansøgnings- og afrapporteringsprocesserne. Derudover mener vi, at der bør sikres mere fleksibilitet i distributionen af midler i de national agencies.

DSF så gerne, at Danmark arbejder hen mod at inkludere Storbritannien i det nye Erasmus+ program. Muligheden for at modtage studerende fra Storbritannien samt, at danske studerende kan studere i Storbritannien, har en positiv effekt på kvaliteten på vores uddannelsesinstitutioner.

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF):

DUF forholder sig overordnet særdeles positivt til kommissionens forslag til et Erasmus+ Successor-programme. Mere uddybende har vi følgende bemærkninger.

DUF forholder sig særligt positivt til, at der ønskes flere midler prioriteret til Youth-Sektoren i programmet. Som kommissionsmeddelelsen selv anfører, har midler brugt her en ganske stor effekt. Fra DUF's side ser vi den frivillige udveksling som et vigtigt led i at styrke EU's kulturelle sammenknytning, og mener at denne mobilitet bør prioriteres ganske højt. Vi mener endvidere, at der bør lægges stort fokus på frie midler i denne sammenhæng, og at midlerne i Youth-sektoren ikke bør målrettes bestemte kommissionsindsatser. Passagen om Youth-delen af programmet i relation til Solidaritetskorpset er sådan set udmærket, men vi ønsker også at gøre opmærksom på at noget af det, som netop gør arbejdet i Youth-sektoren særligt vigtigt er, at det drives af unge. Det vil derfor efter vores overbevisning være en fejl at binde overdrevent mange af midlerne til bestemte politiske

prioriteringer, da dette kan lægge uønskede bånd på unges kreativitet, egen projektudvikling og den generelle aktivitetspluralisme, som i vores optik er en afgørende del af programmets succes.

Vi ser desuden positivt på tanken om at øremærke en bestemt del af programmets budget til Youth-sektoren som i chapter III. Vi vil dog i denne forbindelse gøre opmærksom på, at European Youth Forum har fremsat et ønske om 15 %, hvad selvfølgelig ærgrer os ikke er blevet imødekommet.

I tillæg hertil, ser vi positivt på de anførte betragtninger om at afbureaukratisere programmet særligt for mindre (græsrods)organisationer, og organisationer, som søger Erasmus+ midler for første gang (s12). Vi har tidligere luftet konkrete forslag om eksempelvis en simplificeret ansøgningsprocedure til bevillinger under en vis grænse, og selvom netop denne udmøntning ikke nødvendigvis kan læses ud af forslaget, ser vi intentionerne som ganske positive.

I selve forslagens chapter III stiller vi os i øvrigt positivt overfor de foreslåede initiativer, som vi anser som logiske opfølgninger på nuværende indsatser og initiativer.

Danske Lærerorganisationer International (DLi):

Danske Lærerorganisationer International (DLI), som er et samarbejde mellem de danske underviserorganisationer – BUPL, DLF, FSL, HL, GL, DM og Uddannelsesforbundet, støtter etableringen af Erasmus-programmet og de overordnede målsætninger for dette.

Forslaget beskriver et meget ambitiøst program, der både skal indfri målsætninger om mobilitet i uddannelse, og for lærende mere bredt defineret, samtidig med at det skal bidrage til at understøtte målsætningerne i en række EU-initiativer som den nye dagsorden for færdigheder i Europa, medlemsstaternes mål i Paris-erklæringen, den fornyede dagsorden for videregående uddannelse og Bologna-processen, den nye europæiske dagsorden for voksendannelse, Københavnerprocessen om erhvervsuddannelse - og FN's Verdensmål 4.

Det giver, sammen med det manglende operationelle niveau i beskrivelserne af hvordan man vil nå de ambitiøse målsætninger, en bekymring i forhold til, hvordan det sikres at disse mange mål kan indfries af programmet.

Det er positivt, at forslaget indeholder målsætninger om at gøre den administrative byrde mindre for ansøgerne. Det fremgår dog ikke helt tydeligt af forslaget til forordningen, præcis hvordan man vil sikre et mere administrativt tilgængeligt program balanceret i forhold til nødvendigheden af at sikre det mod svig og uregelmæssigheder.

DLI anser det for afgørende og positivt, at der i forslaget er fokus på at nå ud til flere, særligt til dem som i forslaget defineres som ”personer med færre muligheder”. Men også her står det noget uklart, hvordan man vil sikre dette. Det har været en ambition også i det nuværende Erasmus+-program, uden at det er lykket i nævneværdig grad. Når forslaget omfatter ambitionen om en tredobling af antal personer, der i kortere eller længere tid skal gennemføre Erasmus-finansierede mobilitetsaktiviteter, burde der også være en tydelig ambition om, hvor mange af disse der skal være ”personer med færre muligheder”, herunder hvor stor andel af de økonomiske midler i Erasmus-programmet der skal allokeres til denne gruppe.

På samme måde bør der være fokus på, *hvordan* det sikres, at en højere andel lærere og undervisere deltager i Erasmus, en målsætning som da også er en af programmets ambitioner. Derfor bør det undersøges hvilke årsager der kan ligge bag at relativt få lærere og undervisere deltager i Erasmus

udvekslingsaktiviteter, samt sikre at programmet både tilbyder kortere og længere udvekslingsophold for denne gruppe og arbejde for at fjerne de barrierer, der er for lærere og underviseres deltagelse.

DLI anser det for vigtigt, at det sikres, at Erasmus-programmets midler anvendes til reelt læringsfremmende aktiviteter, og at kvaliteten af aktiviteterne i forhold til læringsindhold og udbytte sikres. Her er DLI kritisk over for relevansen af Det Europæiske Solidaritetskorpsets og ikke mindst Discover Europe (interrail for 18-årige med statsborgerskab i en af EU-medlemsstaterne). Også forslaget om "virtuel mobilitet", særligt for "personer med færre muligheder" synes at mangle tydelig afklaring af den læringsmæssige kvalitet og relevans for såvel mobilitet som de forskellige grupper af "personer med færre muligheder".

Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

Ved høringen af samlenotatet for rådsmødet indkom følgende bemærkninger:

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI skal gøre opmærksom på, at EU Specialudvalget ikke har modtaget det endelige forhandlingsudkast til forordning, hvorfor bemærkningerne alene baserer sig på udkastet til samlenotatet. Idet DLI henviser til tidligere afgivet høringssvar, skal vi blot tilføje nogle enkelte punkter.

Vi stiller os positive over for regeringens kritiske stillingtagen til DiscoverEurope jf. tidligere høringssvar.

DLI ønsker, at de sociale parter inddrages på europæisk såvel som på nationalt niveau. Det er derfor problematisk, at de europæiske sociale parter, herunder European Trade Union Committee for Education (ETUCE), ikke automatisk er medlemmer af Erasmus programkomiteen (i kategorien eksterne eksperter). I stedet fremgår det af artikel 31, at de sociale parter kan blive inviteret som observatører. DLI anser, at det er afgørende for programmets succes, at de sociale parter inddrages, så de kan bidrage til at opfylde målsætningerne for programmet, herunder at sikre målsætningen om at nå ud til flere "personer med færre muligheder" og en højere andel lærere og undervisere som deltagere.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt har der været stor tilfredshed med Kommissionens forslag til nyt Erasmus-program, herunder forslaget om styrket budget, det forstærkede fokus på inklusion af personer og grupper med færre muligheder samt tiltagene til simplificering af ansøgningsprocedurer og rapportering samt øget budgetfleksibilitet.

Af udestående er det særligt DiscoverEU-aktiviteten (interrail-billetter til 18-årige, så de kan besøge Europa), der har delt medlemsstaterne, idet næsten halvdelen af medlemsstaterne finder, at initiativet bør udgå eller nedtones, mens den resterende del finder initiativet positivt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens forslag til Erasmus-program, for så vidt angår programmets virke. Programforslaget fastholder den overordnede struktur fra det nuværende Erasmus+-program med dets integration af støttemuligheder til uddannelse, ungdom og idræt og fastholdelsen af de tre nøgleaktioner – en stabilitet og kontinuitet, som regeringen støtter. Regeringen finder det endvidere positivt, at budgetfleksibiliteten er øget, idet der ikke er afsat minimumsallokeringer til de tre nøgleaktioner. Regeringen glæder sig desuden over et øget fokus på sproglæring i programforslaget, som ligger på linje med regeringens prioritering af styrkede sprogkompetencer. Endvidere glæder regeringen sig over, at den internationale dimension af programmet, dvs. samarbejdet med lande uden for EU, er blevet styrket. Endelig er regeringen også

positiv over for de styrkede muligheder for small-scale-partnerskaber, der vil gøre det lettere for mindre organisationer og grupper at få adgang til Erasmus-midler.

I forhold til de europæiske universiteter støtter regeringen op om at forbedre samarbejdet mellem universiteterne og finder det væsentligt, at initiativet om europæiske universiteter medvirker til at styrke uddannelsesinstitutionernes internationale konkurrenceevne. Regeringen ser også gerne, at kvalitet og relevans får en større synlighed i forhold til programmets målsætninger og tildelingskriterier. Ligeledes bakker regeringen op om en tættere sammenhæng mellem forskning, uddannelse og innovation. I tråd hermed finder regeringen det vigtigt, at medlemslandene i EU iværksætter initiativer med henblik på at øge arbejdsstyrkens færdigheder og kompetencer, så medlemslandene bedre kan forudse og leve op til de hurtigt skriftende krav, der præger dynamiske arbejdsmarkeder i en i stigende grad digital økonomi og i lyset af teknologiske, miljømæssige og demografiske forandringer. Endvidere er regeringen positiv over for forslaget vægt på øget mobilitet for undervisere. Regeringen ser desuden gerne, at der sker en simplificering og standardisering af bevillingsreglerne.

I forhold til initiativet DiscoverEU forholder regeringen sig kritisk, da den fælleseuropæiske merværdi heri kan diskuteres, hvorfor regeringen arbejder for, at dette initiativ udgår eller nedtones.

Endelig lægger regeringen vægt på, at forhandlingerne om forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til forordning om Erasmus blev oversendt til Europaudvalget den 6. juli 2018.

Punkt 6: Rådshenstilling om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser⁶ samt resultater af læringsophold i udlandet KOM (2018) 270

(Titel på formandskabets kompromisforslag: Rådshenstilling om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet)

- KOM(2018)270

- vedtagelse

- revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketinget den 22. juni 2018 er markeret med streg i venstre margen.

1. Resumé: Kommissionen har den 22. maj 2018 offentliggjort forslag til en rådshenstilling om at fremme automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet.

Henstillingens formål er at smidiggøre processen for anerkendelse af kvalifikationer. Forslaget omfatter to hovedelementer. Anerkendelse af kvalifikationer med henblik på ansøgning om optagelse på videregående uddannelse og anerkendelse af mobilitetsophold på henholdsvis ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Henstillingen skal medvirke til, at alle studerende på videregående uddannelser, der gennemfører et studieophold i udlandet i 2025, automatisk får opholdet anerkendt med henblik på videre studier, såfremt der er indgået en forhåndsaftale herom, mens der bør gøres væsentlige fremskridt hen imod samme mål for så vidt angår lærlinge og elever på ungdomsuddannelserne.

Henstillingens brug af begrebet 'automatisk' har givet anledning til en del misforståelser. Ved automatisk anerkendelse forstås blot, at man anerkender niveauet i andre landes uddannelsessystemer, men at den enkelte uddannelsesinstitution til enhver tid har retten til at afgøre, hvorvidt ansøgeren opfylder de specifikke nationale adgangskrav og træffe afgørelse om optag eller afslag på optag på den søgte uddannelse.

Hvad angår læringsophold på de videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne, er henstillingen ligeledes i overensstemmelse med gældende dansk praksis på området, hvor den studerende skal dokumentere, at det læringsudbytte, som på forhånd er aftalt (forhåndsgodkendelsen), er opnået. Henstillingen har heller ikke betydning for praksis på de gymnasiale uddannelser, hvor skolens rektor vurderer, hvorvidt et læringsudbytte opnået i udlandet er på linje med det nationale og dermed kan godskrives.

Forslaget følger derfor allerede eksisterende praksis ved studieophold under EU's rammeprogram ERASMUS+, hvor den studerende og institutionen indgår aftaler om, hvilke kurser på den udenlandske institution, som skal give merit ind i den studerendes danske uddannelse.

Regeringen har i forhandlingerne lagt vægt på, at rådshenstillingen respekterer, hvordan de enkelte landes uddannelsessystemer og arbejdsmarked er indrettet. Regeringen har i forhandlingerne endvidere lagt vægt på, at det i rådshenstillingen blev gjort mere klart, hvad dette indebærer for henholdsvis de videregående og de gymnasiale og erhvervsrettede uddannelser. Regeringen har lagt vægt på, at det er klart i rådshenstillingen, at uddannelsesinstitutionerne fortsat godkender den faglige relevans af et mobilitetsophold. Regeringen har yderligere lagt vægt på, at forslaget om at fremme gensidig anerkendelse blandt medlemsstaterne i forbindelse med ansøgning om optag på uddannelser i andre medlemslande kan medvirke til at øge transparensen omkring europæiske uddannelsessystemer og lette de administrative

⁶ I Kommissionens officielle oversættelse er anført "gymnasiale" frem for ungdomsuddannelser. Af rådshenstillingens indhold samt originale engelske version står det dog klart, at der er tale om ungdomsuddannelser som helhed og ikke kun gymnasiale uddannelser.

byrder i forbindelse med ansøgninger om optag for såvel de studerende som for uddannelsesinstitutionerne. Disse elementer er imødekommet i formandskabets seneste kompromisforslag.

Forslaget til rådshenstilling medfører ingen konsekvenser for dansk ret og heller ingen ændringer i forhold til gældende praksis. Forslaget kan bidrage til at styrke danske studerendes muligheder for mobilitet og for at få anerkendt deres kvalifikationer i udlandet, idet undersøgelser (Bologna-implementeringsrapporten) har påvist, at ikke alle lande følger gældende praksis for fair anerkendelse, og idet man i en række medlemslande ikke har den nødvendige kapacitet og viden til at anerkende erhvervsrettede ungdomsuddannelser i forbindelse med optag på videregående uddannelser. Regeringen støtter således det foreliggende kompromisforslag.

2. Baggrund

Forslaget til en rådshenstilling om at fremme automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet er en del af Kommissionens opfølgning på stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017. Forslaget og i forlængelse heraf ambitionen om at oprette et europæisk uddannelsesområde senest i 2025 var en del af Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017. Henstillingen indgår som et af initiativerne i Kommissionens meddelelse ”Opbygning af et stærkere Europa gennem en stærkere ungdoms-, uddannelses- og kulturpolitik” af 22. maj 2018.

Det centrale retsgrundlag på området er konventionen om anerkendelse af kvalifikationer inden for de videregående uddannelser i Europaregionen (Lissabonkonventionen om anerkendelse), som er udarbejdet af Europarådet og UNESCO og vedtaget i 1997. Siden da er den blevet ratificeret af 53 lande. Den dækker både generelle adgangsgivende kvalifikationer ved afslutningen af ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. Gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser i det europæiske område for videregående uddannelse er også et af de grundlæggende mål i Bolognaprocessen, som blev etableret i 1998 og omfatter 48 lande, herunder samtlige EU-lande.

3. Formål og indhold

Formål

Formålet med forslaget til rådshenstilling er at smidiggøre processen for anerkendelse af kvalifikationer, således at alle studerende, lærlinge og elever, der gennemfører et studieophold i udlandet eller afslutter hele uddannelser, automatisk får mulighed for at få opholdet anerkendt med henblik på at ansøge om videre studier. Både hvad angår anerkendelse af kvalifikationer samt mobilitetsophold. Henstillingen præciserer, hvordan begrebet 'automatisk gensidig anerkendelse' defineres, både hvad angår kvalifikationer, og hvad angår læringsophold. Henstillingen beskæftiger sig ikke med regler for optag på videre studier, som fortsat vil være national kompetence.

Ambitionen er at gøre det muligt for medlemsstaterne at intensivere og fremskynde deres samarbejde på disse forskellige områder og dermed inspirere andre ikke-EU-lande til at følge efter. Rådshenstillingen vil ikke medføre ændringer i dansk praksis på området.

Indhold

Forslaget omfatter to hovedelementer. For det første anerkendelse af kvalifikationer med henblik på ansøgning om optagelse på videregående uddannelse og for det andet mobilitetsophold (på maks. et års varighed hvad angår ungdomsuddannelserne).

Forslaget til rådshenstilling indeholder en trinvis tilgang, der vil støtte medlemsstaterne i at skabe de betingelser, der er nødvendige for at opnå automatisk anerkendelse med henblik på at ansøge om videre

studier. Det bygger videre på tidligere indsatser vedrørende videregående uddannelse, men dækker både videregående uddannelser og ungdomsuddannelser, herunder erhvervsuddannelser.

Henstillingens brug af begrebet 'automatisk' har givet anledning til en del misforståelser.

Automatisk anerkendelse af en kvalifikation defineres i rådshenstillingen som værende den ret, indehavere af en kvalifikation på et bestemt niveau, der er udstedt af en medlemsstat, har til at komme i betragtning til at blive optaget på et videregående uddannelsesprogram på næste niveau i enhver anden medlemsstat uden at skulle gennem en særskilt anerkendelsesprocedure. Dette berører ikke en videregående uddannelsesinstitutionens eller de kompetente myndigheders ret til at fastsætte specifikke evaluerings- og optagelseskrav for et specifikt program. Det berører heller ikke retten til at kontrollere kvalifikationens ægthed og, for så vidt angår en kvalifikation på ungdomsuddannelsesniveau, om den reelt giver adgang til videregående uddannelse i udstedermedlemsstaten, eller, i behørigt begrundede tilfælde, om den opnåede kvalifikation opfylder kravene til optagelse på et videregående uddannelsesprogram i modtagermedlemsstaten.

Henstillingen præciserer, at en ansøger med eksempelvis en bachelor fra et andet medlemsland automatisk opnår retten til at søge om optag på studier på overbygningsniveauet og dermed kommer med i puljen af ansøgere, som den søgte uddannelsesinstitution skal tage i betragtning i deres afgørelser om endeligt optag. Forslaget ændrer ikke på, at en dansk eller europæisk uddannelsesinstitution kan afvise ansøgere, såfremt institutionen vurderer, at ansøgerens bacheloruddannelse ikke er relevant i forbindelse med optag på overbygningsstudiet eller retten til at vurdere, at der er væsentlige faglige, indholdsmæssige mangler i ansøgerens bacheloruddannelse, der medfører, at den studerende ikke vil kunne optages på eksempelvis en dansk kandidatuddannelse. Ved automatisk anerkendelse forstås således udelukkende, at man anerkender bachelorniveauet i andre landes uddannelsessystemer, men at den søgte uddannelsesinstitution til enhver tid har retten til at afgøre, hvorvidt ansøgeren opfylder de specifikke adgangskrav og træffe afgørelse om optag eller afslag på optag på den søgte uddannelse.

For så vidt angår den automatiske anerkendelse af erhvervsrettede ungdomsuddannelser, henviser den automatiske anerkendelse udelukkende til retten til at søge optag på korte videregående uddannelser eller bacheloruddannelser. Forslaget medfører således ikke, at man automatisk skal anerkende den erhvervsfaglige kvalifikation, eksempelvis at man automatisk skal anerkende en polsk elektrikeruddannelse som svarende til en dansk elektrikeruddannelse. Forslaget henviser til, at man i en række europæiske lande har kombinerede gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser, der både giver en erhvervsfaglig kvalifikation og generel adgang til videregående uddannelse i uddannelseslandet. Der er således tale om uddannelser, der kan sammenlignes med de danske EUX-uddannelser. Den automatiske anerkendelse gælder kun retten til at søge optag på videregående uddannelser. I den forbindelse gælder det samme som for den automatiske anerkendelse af videregående uddannelser, nemlig at ansøgeren kun opnår retten til at komme i betragtning til optag, mens uddannelsesinstitutionen suverænt træffer afgørelse om muligt optag eller afslag på optag. I dette tilfælde vil en dansk institution skulle vurdere, om ansøgerens erhvervsrettede ungdomsuddannelse lever op til gældende karakterkrav og krav til fagniveauer i specifikke fag.

For så vidt angår automatisk gensidig anerkendelse af resultaterne af et læringsophold i udlandet, defineres det i rådshenstillingen **for videregående uddannelse** som retten til at få læringsresultaterne af et læringsophold anerkendt som aftalt på forhånd i uddannelsesaftalen og bekræftet i eksamensudskriftet i overensstemmelse i det europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystem (ECTS). I praksis betyder det at anvende følgende regel i brugervejledningen til ECTS (2015): Al merit, der er opnået i løbet af et studieophold i udlandet eller i forbindelse med virtuel mobilitet – som aftalt i uddannelsesaftalen og bekræftet i eksamensudskriftet – bør straks

overføres og medregnes i den studerendes afsluttende eksamen, uden yderligere arbejdsindsats fra eller vurdering af den studerende; **for ungdomsuddannelse** som retten til at få læringsresultaterne af et læringsophold i udlandet i én medlemsstat anerkendt i oprindelseslandet, forudsat at læringsresultaterne i store træk svarer til dem i oprindelseslandets nationale læseplaner. Dette berører ikke en uddannelsesinstitutions ret til at fastsætte specifikke krav forud for et læringsmobilitetsophold eller til at kontrollere, at disse krav er blevet opfyldt efter et læringsmobilitetsophold.

Dette betyder for så vidt angår de videregående uddannelser, at automatisk anerkendelse kun vil kunne ske, hvis den studerende inden et læringsophold har fået forhåndsgodkendt et eller flere uddannelseselementer og efterfølgende har gennemført og bestået disse. Dette er i tråd med nuværende dansk praksis, hvor studerende indgår forhåndsaftaler med deres danske institution, om hvilke elementer af et udenlandsk studieophold, der kan give merit i de studerendes danske uddannelser.

Hvad angår læringsophold på ungdomsuddannelserne, vil henstillingen heller ikke give anledning til ændring af den nuværende danske praksis. For de gymnasiale uddannelser vil det forsat være op til skolens rektor at afgøre, hvorvidt og hvor meget eleven kan få godskrevet af et læringsophold. Hvad angår læringsophold på erhvervsuddannelserne, vil henstillingen heller ikke indebære ændringer, hvad angår nuværende dansk praksis, hvor eleven forud for læringsophold indgår en aftale (learning agreement), som beskriver, hvilke læringsresultater eleven skal opnå, og som godkendes af eleven/dennes forældre, den sendende og den modtagende institution/virksomhed. Når eleven vender hjem fra sit læringsophold, vil denne få godskrevet opholdet, såfremt aftalen er indfriet.

Hvad angår videregående uddannelse, opfordres medlemsstaterne til at skabe de betingelser, der er nødvendige for at opbygge tillid til hinandens uddannelsessystemer. De opfordres også til at udarbejde nationale retningslinjer for at støtte gennemførelsen og anvendelsen af redskaber for gennemsigtighed på videregående uddannelsesinstitutioner.

Hvad angår ungdomsuddannelserne, opfordres medlemsstaterne til at skabe de betingelser, der er nødvendige for at opbygge tillid til hinandens uddannelsessystemer. De opfordres også til at udarbejde nationale retningslinjer, fremme anvendelsen af gennemsigtighedskriterier og -redskaber, udveksle oplysninger om kvalitetssikringssystemer i skoleundervisning og til at udvikle yderligere kvalitetssikringsinstrumenter til erhvervsuddannelse.

Medlemsstaterne opfordres desuden til at styrke kapaciteten hos nationale informationscentre vedrørende akademisk anerkendelse og evaluatore af eksamensbeviser samt til at forbedre evidensgrundlaget ved at indsamle og formidle data om anerkendelse. Den danske lovgivning om anerkendelse, lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., giver allerede nu hjemmel til, at det danske kontor for vurdering og anerkendelse i Styrelsen for Forskning og Uddannelse, kan behandle ansøgninger om anerkendelse af udenlandske uddannelser på alle niveauer. Dette har været dansk praksis siden 2000, mens en række af styrelsens søsterkontorer i andre lande udelukkende behandler anerkendelse af udenlandske videregående uddannelser. Forslaget har således til hensigt at styrke kapaciteten til at anerkende ungdomsuddannelser og udvide samarbejdet om dette i alle medlemslande.

Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af denne rådshenstilling gennem gensidig læring og udveksling af god praksis, målrettet støtte, brugervenlige onlineinformationstjenester med oplysninger om gymnasiale kvalifikationer, der giver adgang til videregående uddannelse, synergier mellem EU-redskaber for gennemsigtighed, udforskning af digitale teknologiers potentiale samt undersøgelse af udvidelse af anvendelsesområdet for nationale informationscentre vedrørende

akademisk anerkendelse. Kommissionen vil desuden gennemføre rapportering om fremskridt i gennemførelsen af Rådets henstilling.

Henstillingen berører ikke systemet for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesdirektivet).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der ikke er tale om et lovgivningstiltag.

6. Gældende dansk ret

Henstillingen medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Henstillingen vurderes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Kommissionens forslag til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 23. maj 2018. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Danske Studerendes Fællesråd:

DSF er begejstret for EU's indsats i at sikre, at landene inden 2025, følger de forskellige aftaler fra Bologna processen, som faciliterer implementeringen af forpligtigelsen til automatisk anerkendelse på de videregående uddannelser.

Vi mener dog, på det højere uddannelsesområde, at EU burde have det som et klart mål at støtte alle medlemmerne af European Higher Education Area (EHEA) i at opnå automatisk anerkendelse og ikke kun deres medlemslande. Fremhæves udviklingen med gensidig anerkendelse for en del af landene i EHEA, er der en risiko for, at der skabes et endnu mere ulige og ubalanceret niveau af implementering på området. Det kan potentielt føre til, at nogen lande ekskluderes, og at dele af de fundamentale mål med Bolognaprocessen modarbejdes, specielt de mål om at samarbejde med og støtte alle EHEAs medlemmer.

Endvidere at arbejde for at støtte til en bestemt gruppe i EHEA, kan risikere at udsætte hele eksistensen og relevansen af dette område for risiko på et tidspunkt, hvor problematikker vedrørende manglende implementering er i centrum i diskussionen om Bolognaprocessen. En gruppe med eksklusiv støtte indenfor EHEA kan fremprovokere interne opdelinger, hvilket kan sætte indsatserne for at udvikle et fælles videregående uddannelsesområde, som rækker ud over EU's medlemslande, på spil.

Med dette mener vi ikke, at lande inden for EU skal stoppe deres indsatser for at implementere automatisk gensidig anerkendelse. Ej heller, at de ikke skal opfordres til at fokusere på det. I stedet burde støtten fra EU være tilgængelig for alle EHEA landene og ikke kun EU's medlemslande.

Hvis Kommissionens formål med disse forslag er at facilitere mobilitet blandt de studerende, er det vigtigt, at der tilbydes fleksibilitet samt mange muligheder. Det betyder, at de foreslåede værktøjer og støttemekanismer bør tilbydes til de resterende EHEA medlemmer. Dette er i EU og EU's medlemslandes interesse, siden flere muligheder vil gøre mobilitet mere attraktivt for studerende.

Endelig bør videreudviklingen af den gensidige anerkendelse ikke begrænses til formel uddannelse, men bør også inkludere kvalifikationer opnået gennem andre former for undervisning, kurser, seminarer, alternative uddannelser eller aktiviteter. Dette vil styrke mulighederne for livslang læring og forbedre adgangen til uddannelse.

Aarhus Universitet:

Aarhus Universitet takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til Kommissionens forslag til rådshenstilling om "Fremme af automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra videregående uddannelser og gymnasiale eksamensbeviser samt resultater af læringsophold i udlandet".

I tråd med forslaget om at sikre, at personer, som gennemfører et læringsophold i udlandet, automatisk får opholdet anerkendt mhp. videre studier, sikrer AU en automatiseret proces vedr. ansøgning om meritoverførsel.

Det bemærkes dog, at processen kræver, at enhver studerende individuelt ansøger om merit ifm. udlandshold, mens der alene i forbindelse med uddannelsessamarbejder med aftale om fælles- og multiple-/dobbeltrader er tale om automatisk anerkendelse.

Roskilde Universitet:

RUC glæder sig over Kommissionens forslag til rådshenstilling om automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser. En gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra videregående uddannelser og gymnasiale eksamensbeviser samt resultater af læringsophold i udlandet vil ikke kun fremme mobilitet for den enkelte, men også helt konkret gøre den administrative proces i forbindelse med vurdering af andre europæiske eksamensbeviser langt nemmere for de pågældende institutioner.

Danske Lærerorganisationer International:

Danske Lærerorganisationer International, DLI, som er et samarbejde mellem de danske underviserorganisationer – BUPL, DLF, FSL, HL, GL, DM og Uddannelsesforbundet - støtter hensigten i forslaget om at fremme mobilitet for elever og studerende og sikre, at mobiliteten opfattes som og kan gennemføres uden unødige hindringer. Et mål vi ønsker at bidrage konstruktivt til bliver nået.

DLI anser dog, at der er så store forskelle på rammerne for anerkendelse af eksamensbeviser og læringsophold i udlandet på henholdsvis gymnasialt og videregående uddannelsesniveau, at det ikke er hensigtsmæssigt at behandle det i ét samlet forslag til rådshenstilling. Forudsætningerne for en vellykket implementering af intentionerne i forslaget er vidt forskellige for henholdsvis de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser. Arbejdet vedrørende gensidig anerkendelse er pågået længe for de videregående uddannelser inden for rammen af Bologna-processen – det er ikke tilfældet for de gymnasiale uddannelser. En automatisk anerkendelse af kvalifikationer mellem EU-medlemsstaternes uddannelsessystemer forudsætter en vis grad af harmonisering af uddannelserne, i dette tilfælde de gymnasiale og videregående uddannelser, som ikke nødvendigvis vil understøtte og sikre høj kvalitet i uddannelse, og dermed risikerer indsatsen ikke at stå mål med hensigten om at fremme mobilitet. Ifølge traktatens artikel 165 er uddannelse et nationalt anliggende, og DLI kan ikke støtte en automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra gymnasiale og videregående uddannelser i den form, som der lægges op til i Kommissionens forslag til rådshenstilling. DLI vil dog gerne bidrage konstruktivt til at se nærmere på, hvordan elevs og studerendes mobilitet fremmes, og

hindringer for mobilitet minimeres på en måde, hvor der tages hensyn til uddannelsernes og uddannelsessystemerne som helhed øvrige formål og opgaver.

Det er vores opfattelse, at hensynet til ønsket om øget mobilitet ikke er det eneste hensyn, uddannelsessystemerne i landene skal forholde sig til. Det er afgørende, at det sikres, at uddannelse har høj kvalitet, og at dette fortsat fremmes. Hvordan vil dette sikres med forslaget? Kvalitet i uddannelse forudsætter blandt andet, at de studerende har de fornødne færdigheder og kompetencer for at kunne studere på den konkrete uddannelse på et tilstrækkeligt niveau, og at det sikres, at den studerende eller eleven ved endt uddannelse har bestået de elementer af uddannelsen eller tilsvarende, som uddannelsen baserer sig på. Dette er også væsentligt, særligt på visse uddannelser, i forhold til det arbejdsmarked de uddanner sig til. DLI anerkender fuldt ud, at en øget internationalisering gennem elevers og studerendes mobilitet, vil være værdifuld for uddannelsessystemer, samfund og arbejdsmarkeder i Europa både hvad angår borgernes interkulturelle og faglige kompetencer relevante for fremtidens arbejdsmarked og for den sociale sammenhængskraft og økonomiske udvikling i Europa.

Af hensyn til at sikre en fælles europæisk ramme at drøfte forslaget på, er det problematisk, at forslaget ikke tydeligt indikerer problemernes omfang i forhold til eksempelvis at opnå optagelse på videregående uddannelser og sikre merit for uddannelser taget delvist i et andet land. Det synes således uklart, om de i forslaget foreslåede tiltag står mål med hindringerne. Det skal samtidig bemærkes, at studerende kan opleve det som svært gennemskueligt, hvordan de bedst muligt sikrer sig mulighed for reelt at kunne blive optaget på uddannelser i eget land. Det er også væsentligt at være opmærksom på, at der i Danmark eksempelvis synes at være mindre incitament til at tage dele af sin uddannelse i udlandet ikke mindst grundet skærpede krav fra politisk side til at gennemføre uddannelse hurtigere. Der er således mange forskellige instrumenter, der bør ses på for at fremme øget mobilitet hos elever og studerende, end dem der er præsenteret i forslaget.

DLI anser ikke, at en rådshenstilling om automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for gymnasiale uddannelse og videregående uddannelse samt resultater af læringsophold i udlandet er en hensigtsmæssig ramme for at fremme elever og studerendes mobilitet. Forslagets bygger på frivillige initiativer og forpligtelser fra medlemslandene samtidig med, at målsætningerne i forslaget kun kan nås ved en harmonisering af niveauet for de gymnasiale uddannelser inden 2025. Dette ligger ikke inden for traktatens bestemmelser i artikel 165. Der synes således at være både juridiske og indholdsmæssige udfordringer i den politiske og lovgivningsmæssige rammesætning af forslaget. I forhold til de videregående uddannelser kan DLI tilslutte sig det overordnede princip om, at bacheloruddannelser er ligestillede baseret på de afgivne ECTS-point under den helt klare forudsætning, at de er optjent i en anerkendt institution, hvor European Standards & Guidelines (ESG) for Quality Assurance følges. Men der må nødvendigvis være mulighed for at kunne opstille nationale krav som supplement til den generelle niveaumæssige anerkendelse. Eksempelvis må en uddannelse i engelsk ved et dansk universitet nødvendigvis indeholde studieelementer om oversættelse mellem dansk og engelsk. Og det gør en uddannelse ved et engelsk universitet - endsige ved et hvilket som helst ikke-dansk universitet - næppe. Sådanne specifikke indholdsmæssige krav skal der derfor være mulighed for at stille - hvilket gør en fuld og endelig automatik umulig.

Der henvises i forslaget til regionale aftaler indgået mellem henholdsvis Beneluxlandene og de nordiske lande uden at disse aftaler beskrives nærmere. For så vidt angår aftalen mellem de nordiske lande, er rammerne væsensforskellige fra dem foreslået i Kommissionens forslag til rådshenstilling. Den nordiske overenskomst om adgang til videregående uddannelser omfatter eksempelvis, at Danmark, Finland, Norge og Sverige betaler godtgørelse til studielandet for deres studerende i et andet nordisk land. Den uddannelsesinstitution, ved hvilken godskrivning ønskes for dele af en tilsvarende uddannelse taget ved

en uddannelse i et andet nordisk land, foretager meritvurdering. Hvis der stilles krav om særlige kvalifikationer eller faglige kundskaber for at blive optaget på en bestemt videregående uddannelse, skal uddannelsessøgende fra de nordiske lande opfylde disse krav på vilkår, der svarer til dem for landets egne ansøgere. Så vidt DLI er bekendt, gælder overenskomsten i sin nuværende form kun frem til og med 2018, såfremt andet ikke aftales forinden.

Det foreslås i forslaget til rådshenstilling, at nye teknologiers potentiale, herunder blockchain-teknologi, udforskes i forhold til at facilitere automatisk anerkendelse. Det er helt afgørende, at der sikres demokratiske og transparente processer omkring rammer og facilitering af automatisk anerkendelse. Disse synes noget usikre i teknologier som blockchain, hvor der DLI bekendt ikke er mange erfaringer, hvad angår områder, der vedrører offentlige og samfunds bærende institutioner som uddannelse.

Der lægges i forslaget op til involvering af interessenter i de forskellige delelementer i forslaget. Der er dog tendens til, at interessenterne ikke er fuldstændig indtænkt i de tidlige processer, særligt dem der vedrører proces mellem medlemslande og EU-niveauet. Det er afgørende, at de sociale parter og de direkte relevante interessenter involveres på både europæisk og nationalt niveau. Forslag til rådshenstilling er så omfattende og juridisk relativt komplekst, at der er behov for at sikre en tidlig dybdegående dialog mellem disse, myndigheder og det politiske niveau i medlemslandene.

DLI ønsker at understrege, at det inden for den relativt korte høringsproces ikke har været muligt at gennemgå alle detaljer i forslaget, og vi tager derfor forbehold for at vores høringssvar ikke er udtryk for en udtømmende gennemgang af synspunkter til forslaget. Særligt i forhold til erhvervsuddannelsesområdet er der særlige forhold der skal ses nærmere på.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening:

FA kan overordnet set støtte forslagene under forudsætning af, at medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet opretholdes. Særligt kan FA støtte forslaget om gensidig anerkendelse af uddannelse på tværs af EU. Initiativerne heri vil efter FA's vurdering bidrage til, at arbejdskraften kan flyde friere mellem medlemslandene, idet EU-borgere vil have lettere ved at få anerkendt sin uddannelse i et andet EU-land. Henset til at den finansielle sektor på nuværende tidspunkt oplever et stort behov for kvalificeret arbejdskraft, særligt arbejdskraft med en videregående uddannelse, er det derfor positivt, at det bliver lettere at få oplyst, hvilket niveau udenlandsk uddannelse er på og om muligt, hvilket fagområde uddannelsen svarer til.

FTF:

FTF er enig i, at det er vigtigt at forbedre mulighederne for gensidig anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer, og der er i dag udviklet flere væsentlige "værktøjer" hertil bl.a. kvalifikationsrammen, supplerende eksamensbeviser og direktivet om gensidig anerkendelse af professionelle kvalifikationer. Der er yderligere mange muligheder for den enkelte person for vurdering af egne opnåede kvalifikationer og kompetencer, og hvordan disse kan sikres transparens og anerkendelse, hvis man ønsker at anvende dem ved jobsøgning eller adgang til fortsat uddannelse i et andet EU medlemsland. Disse systemer og muligheder har fortsat udfordringer og bør videreudvikles, og FTF vil derfor anbefale, at det primære fokus lægges her.

FTF er skeptisk overfor Kommissionens forslag om at fremme automatisk gensidig anerkendelse. Det er ikke klart, hvad en egentlig ret til automatisk anerkendelse af en kvalifikation eller resultatet af et læringsindhold opnået ved et læringsophold i udlandet konkret indebærer. Det skal efter FTF's opfattelse afklares før en egentlig stillingtagen. Der er tale om et meget vidtgående princip, der skal gælde mellem nationalt tilrettelagte uddannelsessystemer, som derfor også på mange måder på trods af

f.eks. Bologna struktur, anvendelse af ECTS osv. er forskellige. Det er også afgørende i en sådan afklaringsproces at gøre sig klart, hvordan kvaliteten i uddannelserne sikres.

To spørgsmål kan illustrere behovet for yderligere afklaring af konsekvensen af en automatisk anerkendelse. Ved optag på en dansk videregående uddannelse anvendes mindst tre principper. Giver det opnåede eksamensbevis det krævede adgangsniveau, de specifikke krav til fagkombination og niveau og opnået karaktergennemsnit. Omfatter automatisk anerkendelse alene det opnåede niveau? Ansøgeren fra et andet medlemsland skal opfylde de specifikke adgangskrav, som det understreges i ordforklaringen til forslaget, men hvor er så automatikken? I øvrigt er det kun angivet i ordforklaringen at det er institutionen, der kan fastsætte specifikke krav. Der er som bekendt også fastsat specifikke krav i nationale bekendtgørelser.

Hvis man ser på anerkendelse af læringsresultat af et læringsophold i udlandet skal ”.... læringsresultaterne af de i udlandet gennemførte moduler som beskrevet i kursuskataloget i overensstemmelse med det europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystem” automatisk anerkendes (forslaget side 14). Det er slet ikke klart, hvad denne formulering indebærer.

FTF vil foreslå, at man fra dansk side anbefaler, dels at det prioriteres at videreudvikle de eksisterende initiativer med formålet at fremme gensidig anerkendelse, dels søger at få langt mere klarhed over, hvad automatisk anerkendelse konkret vil indebære og kan have som konsekvens.

Dansk Industri:

DI takker for muligheden for at kommentere på Kommissionens 2. Uddannelsespakke og de forslag, som indgår deri.

Som en generel og gennemgående kommentar bemærkes det, at DI er positiv ift. både mobilitet og internationalisering af uddannelse. DI finder det dog centralt, at kvalitet, fleksibilitet og sammenhængen til arbejdsmarkedet bevares i de nationale uddannelsessystemer med respekt for forskellige tilgange.

Kommissionens forslag til Henstilling om automatisk gensidig anerkendelse:

DI er skeptisk overfor såvel indhold som den praktiske gennemførlighed af dette forslag. Forslaget baserer sig på brug af en række EU-værktøjer, som hidtil har haft begrænset succes i praksis, og som efter DI's opfattelse ikke egner sig til at sammenligne og anerkende kvalifikationer på tværs af nationale uddannelsessystemer.

Dette gælder i særdeleshed EQF, hvor landenes egne indplaceringer af kvalifikationer ikke er reelt kvalitetssikrede og kan forekomme tilfældige. EQF og NQF-indplaceringer er ikke sket med anerkendelse for øje, men er en overordnet indplacering i en grovmasket ramme, som har til formål at indikere kvalifikationens niveau. ECVEF på erhvervsuddannelsesområdet er så komplekst konstrueret, at det selv i dag 9 år efter sin etablering ingen rolle spiller på erhvervsuddannelsesområdet og kun forstås af ganske få indviede. Europass er netop ændret, men forhandlingerne viste en tydelig skepsis ift. brugbarheden af Europass. DI deler denne skepsis.

Særligt ift. erhvervsuddannelser bemærkes, at disse er så forskellige i både indhold og strukturer på tværs af lande, at det er vanskeligt at se rimeligheden og gennemførligheden i automatisk anerkendelse over én kam.

| Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

Ved høringen af samlenotatet for rådsmødet indkom følgende bemærkninger:

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI skal gøre opmærksom på, at EU Specialudvalget ikke har modtaget det endelige forhandlingsudkast til rådshenstilling, hvorfor bemærkningerne alene baserer sig på udkastet til samlenotatet. Det er i særlig grad problematisk med dette forslag, idet der foreligger en række dybt problematiske elementer i forslaget med potentielt vidtrækkende konsekvenser, som det er uklart i hvilket omfang man har fået løst i det endelige udkast.

DLI noterer sig ændringerne i den danske oversættelse og af ændringer i forslagets titel til "fremme af automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer fra videregående uddannelser og ungdomsuddannelser samt resultater af læringsophold i udlandet".

Idet vi henviser til tidligere afgivet høringssvar, ønsker vi blot at tilføje enkelte bemærkninger.

Det er afgørende, at forslaget ikke medfører automatisk gensidig anerkendelse af ungdomsuddannelser, herunder erhvervsuddannelser, som grundlag for optag ved videregående uddannelser. Det er vores vurdering, at dette i yderste konsekvens og principielt ikke er i overensstemmelse med traktatens artikel 165, idet forslaget omfatter ungdomsuddannelser. Vi henviser i øvrigt til yderligere bemærkninger om dette emne i vores tidligere høringssvar.

Erhvervsuddannelserne i Europa er meget forskellige i forhold til indhold og karakter, hvorfor det synes umuligt i praksis meningsfyldt at kunne omtale læringsophold på erhvervsuddannelser i andre lande omfattet af forslaget som mulige inden for rammen af "automatisk gensidig anerkendelse". Det stiller elever, der ønsker et sådan ophold, urealistiske forventninger i forhold til, hvad der kan gennemføres i praksis. Endelig synes det ikke, at der i forslaget er taget højde for eksempelvis arbejdsmarkedets parters rolle i forhold til erhvervsuddannelsernes indhold m.v., som det er tilfældet i Danmark.

DLI anser det for værende bekymrende, at regeringen accepterer den i udkast til rådshenstillings definition for "automatisk gensidig anerkendelse", som den er refereret i udkast til samlenotat. Det fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 14. december 2017, at de europæiske stats- og regeringsledere opfordrer medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen til at fremme arbejdet med henblik på "at fremme medlemsstaternes samarbejde om gensidig anerkendelse af beviser for videregående uddannelse og ungdomsuddannelsesbeviser inden for den passende ramme". Det må anses for uacceptabelt, at Kommissionen vælger at udarbejde et mere vidtgående forslag, end det stats- og regeringslederne lægger op til, der involverer begrebet "automatisk". Det er DLI's opfattelse, at der kan stilles spørgsmål ved, hvorvidt Kommissionen har holdt sig inden for "den passende ramme", jf. traktaten og med forslagets manglende analyse og vurdering af karakteren og omfanget af de udfordringer, som forslaget har til hensigt at løse og med hvilke midler.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til rådshenstillingen, som skal vedtages med kvalificeret flertal.

10. Regeringens generelle holdning

Rådshenstillingen har til formål at styrke det frivillige europæiske samarbejde om gensidig anerkendelse. Dette skal ske med respekt for, hvordan de enkelte landes uddannelsessystemer og arbejdsmarked er indrettet.

Rådshenstillingen om automatisk anerkendelse ligger i direkte forlængelse af den danske praksis på anerkendelsesområdet. Undersøgelser i regi af Bologna-processen (Bologna-implementeringsrapporten) har imidlertid påvist, at der på europæisk plan er forskellig implementering af Lissabon-konventionens principper og procedurer for fair anerkendelse. Samtidig sigter rådshenstillingen mod at styrke medlemslandenes samarbejde om anerkendelse af erhvervsrettede ungdomsuddannelser i forbindelse

med optag på videregående uddannelser. Henstillingen kan således bidrage til, at danske studerende får lettere ved at få anerkendt deres uddannelseskvalifikationer i andre medlemslande både med hensyn til optag på uddannelser i andre lande og ved tildeling af merit ind i europæiske uddannelser samt at styrke et mere sammenhængende europæisk uddannelsesområde med respekt for diversiteten i medlemslandenes uddannelsessystemer.

I regi af Bologna-processen har alle europæiske lande i to på hinanden følgende ministerkommunikéer forpligtet sig til at arbejde for automatisk anerkendelse af eksamensbeviser inden for videregående uddannelser, og rådshenstillingen ligger i tråd med denne indsats. Rådshenstillingen lægger op til den samme type indsats for at øge forståelsen og transparensen af de europæiske erhvervsuddannelser til gavn for gensidig anerkendelse og mobilitet.

Forslaget har til hensigt at styrke kapaciteten til at anerkende uddannelser og læringsophold og at udvide samarbejdet om dette i alle medlemslande. Ambitionen er at gøre det muligt for medlemsstaterne at intensivere og fremskynde deres samarbejde på disse forskellige områder og dermed inspirere andre ikke-EU-lande til at følge efter.

Den danske lovgivning om anerkendelse, lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., giver allerede nu hjemmel til, at det danske kontor for vurdering og anerkendelse i Styrelsen for Forskning og Uddannelse, kan behandle ansøgninger om anerkendelse af udenlandske uddannelser på alle niveauer. Dette har været dansk praksis siden 2000. Rådshenstillingen vil ikke medføre ændringer i dansk praksis på området.

Regeringen har i forhandlingerne lagt vægt på, at det i rådshenstillingen blev gjort klart, at der er forskel på retten til at ansøge om videre studier og retten til at blive optaget på videre studier. Det er fortsat op til uddannelsesinstitutionerne at godkende den faglige relevans af et mobilitetsophold og stille faglige krav til optag. Disse elementer er imødekommet i formandskabets seneste kompromisforslag.

Regeringen har yderligere lagt vægt på, at forslaget har til hensigt at øge transparensen i de europæiske uddannelsessystemer og lette de administrative byrder for både institutioner og studerende.

Regeringen bakker op om rådshenstillingen.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til rådshenstilling blev oversendt til Folketinget den 22. juni 2018.

Punkt 7: Det europæiske uddannelsesområde 2025 – fra vision til implementering

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

Forud for det uformelle sociale topmøde for EU's stats- og regeringschefer i Göteborg den 17. november 2017 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse om "Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur", i hvilken der beskrives en vision om et europæisk uddannelsesområde hen mod 2025, hvor det at tilbringe tid i en anden medlemsstat for at studere, lære eller arbejde er blevet standarden, og hvor det at tale to andre sprog end sit eget er blevet normen, og hvor borgerne har en stærk fornemmelse for den europæiske kulturelle arv og diversiteten. Som opfølgning på stats- og regeringschefernes frokostdrøftelse om uddannelse og kultur ved det sociale topmøde indgik en række forslag til initiativer på uddannelsesområdet i Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017.

I Kommissionens opfølgende meddelelse om "Opbygning af et stærkere Europa gennem ungdoms-, uddannelses- og kulturpolitik" af 22. maj 2018 fremgår følgende mål for det europæiske uddannelsesområde:

- Fremme af mobilitet over grænserne og samarbejde inden for uddannelse
- Hjælp til at overkomme uberettigede hindringer, der gør det sværere at lære, studere eller arbejde i et andet land, og skabelsen af et ægte europæisk læringsrum
- Støtte til medlemsstaterne til at forbedre deres uddannelsessystemer, så de bliver mere inkluderende, baseret på livslang læring og innovationsdrevne.

Rådskonklusionerne af 22. maj 2018 om "At bevæge sig hen mod et europæisk uddannelsesområde" reflekterede ligeledes over vision, mål og scope herfor.

2. Formål og indhold

Formålet med det østrigske formandskabs debatoplæg er at følge op på konklusionerne fra Det Europæiske Råd i december 2017.

Ministrene opfordres derfor til bl.a. at drøfte, hvad der nationalt kan gøres for at opnå målene, hvilke hindringer der kan være, og hvordan der kan sikres sammenhæng mellem forskellige europæiske strategier og redskaber, så de kan bidrage til opnåelsen af et europæisk uddannelsesområde.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på mødet i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 6. november 2018.

Ved høringen af samlenotatet for rådsmødet indkom følgende bemærkninger:

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI konkluderer, at processen vedrørende Det europæiske uddannelsesområde 2025 har været anderledes sammenlignet med tidligere initiativer. Kommissionens Meddelelse om "Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur" fra 14. november 2017 omfattede introduktionen til at skabe et europæisk område for uddannelse inden år 2025. Det særegne er, at Meddelelsen ifølge Kommissionen selv var et bidrag til stats- og regeringsledernes debat i forbindelse med det sociale topmøde i Göteborg den 17. november 2017, og altså ikke i første omgang direkte henvendt til undervisningsministrene (EYCS). En måned senere, ved Det Europæiske Råds møde den 14. december 2017, havde stats- og regeringslederne en række konklusioner om ønskede initiativer inden for en række emner inden for uddannelse, der knyttede sig til forslaget om et europæisk uddannelsesområde 2025. Den 17. januar 2018 og den 22. maj 2018 fremlagde Kommissionen henholdsvis Uddannelsespakke I og II. Fagministrene blev med denne tidsplan inddraget relativt sent i processen, og dermed også de sociale parter og relevante aktører.

Der er tale om mange initiativer og forslag fremsat inden for et kort tidsrum uden en stærk forankring i sektoren. Det kan derfor vække bekymring, hvorvidt der er tale om forslag, som medlemslandene reelt har ambitioner om at implementere nationalt og dermed, om de høje ambitioner kan indfries.

Yderligere har inddragelse af sektorens aktører i udviklingen af de grundlæggende målsætninger været mangelfulde. DLI opfordrer derfor til, at regeringen forholder sig til initiativets ambitionsniveau, den reelle mulighed og relevans i forhold til implementering nationalt og bidrager med klare prioriteter inden for rammen af at skabe et europæisk område for uddannelse. I forlængelse af dette anser DLI, at det kan være relevant med en national drøftelse af uddannelsesområde 2025 med inddragelse af Folketingets partier og relevante aktører.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne forventes generelt at bakke op om tankerne om et europæisk uddannelsesområde og at udveksle synspunkter herom.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fokus for den politiske drøftelse og vil i sit indlæg bakke op om tankerne om styrket læringsmobilitet og bedre sproglæring, herunder ved at gøre brug af Erasmus+-programmet. Samtidig vil regeringen også give udtryk for vigtigheden af at implementere allerede eksisterende instrumenter og styrke kvaliteten og relevansen i disse. Endelig har regeringen fokus på, at dette sker inden for rammen af medlemsstaternes nationale kompetence.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om "Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur" den 13. december 2017.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om ”Opbygning af et stærkere Europa gennem ungdoms-, uddannelses- og kulturpolitik” den 22. juni 2018.

Rådskonklusionerne om ”At arbejde hen mod en vision for et europæisk uddannelsesområde” blev forelagt Europaudvalget den 18. maj 2018 som led i undervisningsministerens forelæggelse af rådsmødet for uddannelse og ungdom den 22. maj 2018.